

Slovenski 4 čebelar

YU-ISSN-0350-4697

Letnik LXXXXIII – Leto 1991

LETO 1873 – PRIČETEK PERIODIČNEGA ČEBELARSKEGA TISKA NA SLOVENSKEM

Slovenski čebelar

SLOVENSKI ČEBELAR
GLASILO ČEBELARSKIH
ORGANIZACIJ SLOVENIJE

Št. 4

1. april

letnik 93

VSEBINA

Jože Babnik: Žičenje in utiranje satnic	97
Ivan Krajnc: Čebelarjeva opravila v aprilu	99
Đuro Sulimanovič: Priprave na svetovni kongres čebelarstva	102
Slobodan Paparela: Nekaj informacij o 33. mednarodnem čebelarskem kongresu Apimondije	105
VZREJA MATIC	
Janez Poklukar: Premiranje matic v letu 1990	106
Janez Mihelič: XIV. Posvetovanje o sodobnem čebelarstvu	108
Jože Rihar: Stanje čebelarstva pri nas in v Evropi	110
IZ TUJIH ČASOPISOV	
Jože Bogataj: Afrikanizirane čebele v Mehiki in ZDA	114
Videokaseta – umetna oploditev matic	114
IZKUŠNJE NAŠIH ČEBELARJEV	
Jože Kolmanič: Vrtljivo enosatno stojalo ...	116
Vinko Zupanec: Zatiranje poapnele zalege in obnova satja v avgustu	117
Janez Ribnikar: Čebelarstvo kot hobi	118
Ivan Jamnik: Moje izkušnje	119
IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA	
ZČDS: Vabilo na 40. redno skupščino ZČDS	120
Obvestilo o XIV. srečanju in tekmovanju mladih čebelarjev	121
Obdavitve čebelarstva po novi zakonodaji	121
Đuro Sulimanovič: Še nekaj informacij o mednarodnem simpoziju v Kumrovcu	122

OSMRTNICE
MALI OGLASI
OBVESTILA

CONTENTS

J. Babnik: Fixing and wiring foundation in frames by embedding tinned iron wire across them	97
I. Krajnc: Beekeepers occupations in April	99
Đ. Sulimanovič: Apimondia international congress in Split	102
S. Paparela: Some informations about 33 th international congress of Apimondia in Split 1991	105
QUEEN REARING	
J. Poklukar: Award a prize for Queens in 1990	106
CONFERENCE	
J. Mihelič: XIV. th Conference of Beekeepers of modern beekeeping	108
J. Rihar: Situation of Beekeeping in Europa and in our country	110
NEWS FROM THE BEE WORLD	
J. Bogataj: Africanized Honey Bees in Mexico and USA	114
Videotape – Artificial Insemination of Bee Queens	114
OUR BEEKEEPERS EXPERIENCES	
J. Kolmanič: Revolvable stand for one comb	116
V. Zupanec: Treatment of calk brood and bomb built in August	117
J. Ribnikar: Beekeeping like a hobby	118
I. Jamnik: My experiences	119
FROM THE SOCIETY LIFE	
M. Runtas: Invitation to 40 th General Meeting of slovenian beekeepers	120
M. Runtas: Invitation on XIV. th republic competition of young beekeepers	121
Taxes for beekeepers	121
Đ. Sulimanovič: More informations about international symposium in Kumrovec	122

OBITUARIES
INFORMATIONS

Slika na naslovni strani:

Čebelnjak Marjana Skoka v bližini Izlake in pokojni akademski slikar Franc Kopitar, ki je poslikal panjske končnice.

ŽIČENJE IN UTIRANJE SATNIC

inž. JOŽE BABNIK

Z žičenjem razumemo napenjanje žice v satnike. Utiranje satnic pa je pritrditev le-teh na napeljšano žico.

Namen žičenja je v tem, da se poveča trdnost satja v času njegove gradnje in da preprečuje lom mladega medenega satja v točilu. Pomen žičenja se zmanjša šele z večkratnim zaleganjem, ko dograjen sat otrdi zaradi srajčic, ki ostanejo v satju po izvalitvi vsake čebele.

Žičenje je predvsem potrebno v čebelarstvih, ki so usmerjena v prevažanje. Ob prevozi pride pogosto do večjih ali manjših stresov panjev, ki povzročijo, da se satje s slabo oporo hitreje sesede in tako pride do delne ali popolne zadušitve čebelje družine.

Da bi žičenje služilo svojemu namenu, se moramo odločiti, ali bomo čebelje družine prevažali ali bomo čebelarili na stalnem mestu.

V začetku imejmo pred seboj normalni AŽ satnik, ker bo pri ostalih sistemih nakladnih panjev žičenje drugačno.

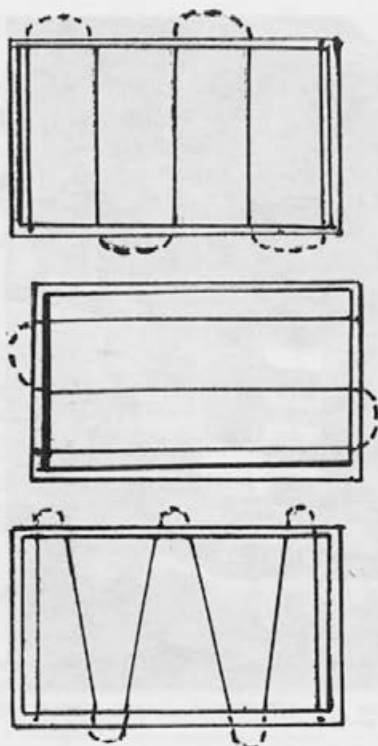
Sistem žičenja je odvisen od načina čebelarjenja. Preden začnemo žičiti, moramo v satnike izvrtati luknjice. Vrtanje satnikov opravimo s svedrom. Priporočljivo je, da so luknjice enakomerno razporejene po sredini letvice.

Prevladuje pokončno žičenje, ki je za čebelarjenje na mestu zelo enostavno.

Če prevažamo, se satje lahko hitro poseđa. Drugi sistem je vodoravno žičenje, ki je primerno tudi za stalno čebelarjenje. Ob prevozu se rado lomi, in to nekaj centimetrov pod robom, t.j. na prehodu med zaleženim in nezaleženim delom satja.

Tretji način žičenja je poševni, v obliki dvojne črke W. Ta način je primeren tudi za prevažanje, ker poševna žica deluje kot klin ob raznih sunkih in stresih in tako povečuje trdnost satja.

Druge oblike so manj primerne in niso uporabne za vse sisteme utiranja. Poškodujejo preveč satnic, žice pa se med seboj križajo.

Za žičenje uporabljamo pocinkano žico, debeline 0,34 – 0,35 mm. Če je pretanka, ob napenjanju zelo rada poči. Če je predebela in preveč trda, se težko napenja in poškoduje satnice. Žico napenjamo v satnike nekaj dni pred utiranjem satnic. Ko se je žica že nekoliko »ulegla«, se satnice ne bodo krivile. Če napeljemo žico pozimi, jo dokončno zategnemo šele nekaj dni pred uporabo.

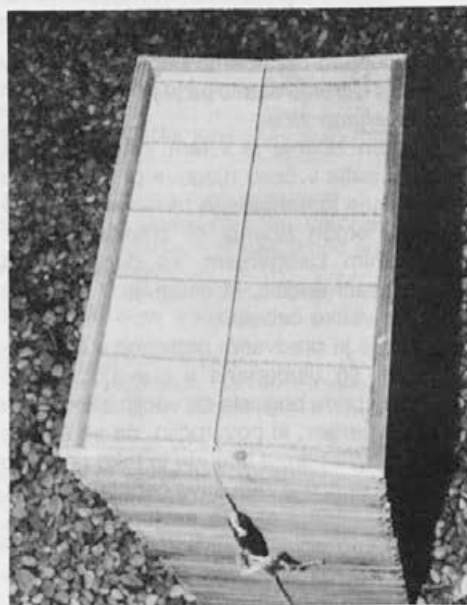
Da bi preprečili zajedanje žice v satnike, lahko čebelarji amaterji uporabijo kovinske cevčice, dolžine 2 mm in širine 1,5 mm (podobne kot jih uporabljajo čevljarji za vezalke pri čevljih). Take cevčice preprečujejo, da bi napeta žica popustila, zato lahko žičenje dokončno opravimo pozimi. S tem dodatkom lahko satnike uporabimo tudi večkrat, če smo jih pred uporabo dobro očistili in razkužili z lugom ali ognjem.

Pri žičenju satnikov moramo konec žice pritrditi z žičnikom, ki naj bo čim manjši. Žico pa lahko navijemo v zarezo satnika, s čimer se izognemo žičnikom. Pri čebelah

moramo vedno misliti na to, da je v panju čim manj železa. Že tako so v panju kovinske matične rešetke, nosilci, pločevinasti pitalniki in razno okovje, čebele pa imajo najraje les, ker je topel in naraven.

Ko smo pripravili satnik z napeto žico, preidemo na utiranje satnic. Najprej moramo imeti deščico, ki je za nekaj milimetrov manjša od notranje mere satnika. Deščico navlažimo, nanjo položimo satnico (če je satnica vlita, jo prej malo ogrejemo), na satnico pa satnik z napeto žico. Za utiranje satnic imamo dva pripomočka.

Na posebnem špiritnem gorilniku segrejemo posebno kolesce in z njim ogrejemo žico, ki se vtopi v notranjost satnice. Ta način je primeren za začetnike z malo družin. Pri večjem številu družin kupimo ali si sposodimo električni zažicevalec. Ta deluje kot transformator. Električni tok spustimo v satnico, položeno na enak način, in ta se vtopi v sredino satnice. Ta način utiranja zelo malo poškoduje satnice in je tudi zelo hiter. Pri tem načinu se žice med seboj ne smejo križati, lahko pa uporabimo kolesca.

Naš znani čebelar Janko Pislak žiči satnike s šestimi žicami pokončno, za prevoz pa jih povezuje z vrvice, ki je spojena z gumo.

Zbijanje satnikov je pravo zimsko opravilo.

Čebelarji amateriji naj satnice po utiranju še zalijejo. V ta namen naj v dvojni posodi raztopijo čebelji vosek in ga s kapalko vlijejo v zgornji žleb satnika, in to vsaj po eni strani. Tako je satnica dobra utrjena. Ob shranjevanju in prevozu utrlih satnic moramo paziti, da so zložene pokončno, sicer se pri višji temperaturi lahko izbočijo in postanejo neuporabne, še preden so prišle v panj.

Zalivanje satnic ni nujno, če izberemo za žičenje pravi čas, ko je v družini gradilni nagon v vzponu, ali če izkoriščamo gradilni nagon pri naravnih rojih. V času dobre paše so satnice hitro zgrajene in v nekaj

dneh tudi zaležene. Po izvalitvi zalege za to satje ni več skrbi, da bi se nam posedlo, in tudi žica ni več tako obremenjena.

Pri nakladnih panjih je oblika satnika povsem drugačna, nosilna letvica je dovolj močna, medtem ko so obodne in spodnje letvice šibkejšje. Pri žičenju satnikov v sedanjih oblikah moramo utirati žico v vodoravni smeri, kar sicer ni najbolje, a drugega načina zaradi spodnje letvice ni mogoče uporabljati.

V industrijskem čebelarstvu, kjer se morajo pripravljala dela odvijati kar se da hitro, so uvedli sistem armiranih satnic. To so satnice, ki imajo v svoji sredini vdelano nazobčano žico, ki ublaži sunke in poveča trdnost satnice.

Take satnice pritrdijo v satnik s pomočjo dodatne poševne zareze v nosilni letvici, ki ob pritisku navzgor odpre utorni žleb. Vanj položimo satnico, in ko jo spustimo, se ta zapre in objame satnico.

Spodnja letvica mora biti pri tem satniku dvojna. Med dvojno letvico vstavimo satnico, nato pa se obe letvici spojita še z žičnikom. S tem je utiranje in žičenje končano.

Vsa dela v zvezi z žičenjem in utiranjem pripravimo pozimi. Za vsako družino pripravimo najmanj dve ali tri satnice in nekaj rezerve za kak naravni roj.

Vedeti moramo, da je pravih dni z gradilnim nagonom v letu zelo malo. Če smo nanje pripravljeni, bomo imeli zgodnje in lepo zgrajeno mlado satje. Če pa bomo šele zbijali, ko bo roj na veji, ni računati na uspeh. Pri čebelah ni veliko dela, če imamo vse pripravljeno in je oskrba ob pravem času. Noben zamujeni pašni dan se ne bo vrnil in dobrih letin tudi ne smemo zamuditi.

ČEBELARJEVA OPRAVILA V APRILU

IVAN KRAJNC

Mesec april je navadno v večjem delu Slovenije tako topel, da pričnejo travniki in gozdovi zeleneti, čebele pa redno izletavati, vendar je zelo nestalen. Človeku, ki je nestalnega značaja, pravimo, da je tak kot aprilsko vreme. Prav nestalnost pa čebelarje opozarja, da moramo aprila izkoristiti

vsak toplejši dan in urediti čebelje družine, tako da jim ne bo primanjkovalo hrane, matici pa ne prostora za zaleganje. Mnogim nevestnim čebelarjem prav aprila zaradi lakote umre največ čebel, ker jim jeseni niso dodali dovolj hrane, da bi čebele mirno preživele. Premajhne količine hrane trajajo

Prevaževalci se že pripravljajo na sezono.

navadno do konca marca ali začetka aprila. Ko se družine že kar lepo razvijejo, jim zmanjka hrane in mnoge umrejo od gladi. Zaradi tega gredo čebelarju po vodi vse nade. Tudi če take družine rešimo v zadnjem trenutku, od njih tisto leto ne bomo imeli omembe vredne koristi.

Ne smemo misliti, da je z donosom prvega cvetnega prahu življenje čebelarje družine zavarovano in da je s prvim pregledom mimo kritično obdobje zime. Aprila porabi čebelja družina približno trikrat več hrane kot marca. Za pospešen razvoj družine mora biti aprila v naravi dovolj hrane, če pa je ni ali je vreme slabo, pa moramo čebele dražljivo krmiti. Le tako bo čebelja družina lahko napredovala in do začetka glavne spomladanske paše, ki navadno ponekod začne že v začetku maja, dosegla potrebno moč. Če zaradi slabega vremena v marcu nismo opravili glavnega spomladanskega pregleda, je nujno, da to opravimo sedaj. Čebeljim družinam, ki nimajo dovolj hrane, pokladamo v večernih urah po 1 liter sladkorne razstopine v razmerju 1:1. Dobra družina porabi aprila okrog 5 kg hrane. Čebelarji, zazimujte čebele z obilno zalogo hrane, tako da bodo družine v panju imele vedno okrog 6 kg hrane! Družine bodo tako vedno močne, zato ne bomo doživeli nepotrebnega razočaranja.

V panju bi morala biti hrana vedno v razmerju 3:1, tj. tri dele ogljikovih hidratov – medu, in enega dela beljakovin –

cvetnega prahu. Za normalen razvoj družine je to potrebno, če ni tako, moramo skrbeti za nadomestke, uporabiti torej sladkor in kvas, posneto mleko, razmaščeno sojino moko ali jajca v prahu. Ne priporočajo pa kazeinskih beljakovin v velikih količinah, ker so škodljive za zalego.

Čebelja družina porabi na leto več kot 90 kg medu in okrog 30 kg cvetnega prahu, zato bo vsak čebelar, ki bo vedno imel v panju dovolj hrane v takem razmerju, imel v panjih tudi vedno močne in zdrave čebele, ki mu bodo za vse blagostanje, ki jim ga nudi, stotero povrnila z velikimi donosi. Zdravih družin ni potrebno toliko paziti, pri njih tudi ni potrebna pregradna deska. Slednjo uporabljamo le pri šibkih družinah, ki za bližajočo pašo ne pridejo v poštev.

Če je april topel in lep, čebele že donasajo nektar, ki pospešuje razvoj družin. Če satje po robovih pobeli, je potrebno razširiti gnezda; širjenje gnezd pri panjih raznih sistemov je zelo občutljiva zadeva. Razlike med dnevno in nočno temperaturo so še zelo velike. V takšnih razmerah je preselitev v večji prostor zavora za razvoj družine. Pri AŽ panjih razširimo gnezdo s prestavljanjem zalege v medišče, še bolje pa, da poleg prestavljanja dodamo še zalego s čebelami iz pomožnih panjev. Pri nakladnih panjih zamenjamo naklade tako, da damo zgornjo naklado na podnico, ki smo jo pred tem očistili, spodnjo naklado pa položimo nanjo. Če hočemo, da so družine v teh

panjih res močne, dodajamo cele naklade pomožnih panjev z zalego in čebelami vred. Tisti, ki v nakladnih panjih čebelarite le z eno plodiščno naklado, pa podnice preuredite tako, da bodo visoke 10 cm, kakor to priporoča Tesla v Slovenskem čebelarju št. 7/8, 1990, str. 206. Pri združevanju čebel vedno uporabite časopisni papir, ki ga položite na matično rešetko, pri nakladnem panju pa med nakladi. Z zamenjavo naklad družinam razbijemo gnezda in jih prisilimo, da jih ponovno oblikujejo. S tem smo jih zaposlili in zaradi prenašanja medu dosegli učinek dražilnega krmljenja.

Tega dela ne smemo opraviti niti prezgodaj niti prepozno. Če gnezdo razširimo prezgodaj, družina v razvoju ne napreduje, če pa smo pri razširitvi prepozni, družinam vzbudimo rojilni nagon.

Družine, ki se enkrat pripravljajo za rojenje, so za tisto leto izgubljene za omembe vredne donose, če jih ne izrojimo umetno – v tem primeru pa dobimo od njih celo več. Kako to naredimo, bom povedal maja. Cela čebelarstva postanejo trotava in čeprav cvetje obilno med, donosa pri takih družinah ni, ker troti nikoli ne delajo. (Priporočam, da pregledate še Sodobno čebelarstvo – teoretični del, poglavje o anatomskih trotovkah, str. 134).

Pogoj, da družina ne izroji, pa je tudi sam panj. Sodoben panj mora omogočiti matici neovirano zaleganje, imeti mora dovolj prostora za hrano in za vse viške hrane.

Hrana mora dražljivo učinkovati na zaleganje matice spomladi, poleti in jeseni. Ko spomladi prvič odpremo panj, bi moral biti poln mladih čebel in zalege. Pozimi čebele same ustvarijo vodo, saj je med ogljikov hidrat, sestavljen iz ogljika in vode. S presnovo pa se sprošča v medu akumulirana sončna toplota.

Kot smo že povedali, se začne dražljivo krmljenje že marca in se po potrebi nadaljuje tudi aprila, če vreme ni ugodno. Velika sodobna čebelarstva dražilnega krmljenja ne poznajo, ker tega dela na raztresenih pasiških ne zmorejo. Sicer pa s **premočnim** krmljenjem s sladkorno raztopino zaviramo zaleganje matic. Čebele s predelavo trsnega sladkorja v grozdni in sadni sladkor trošijo kislino, tj. beljakovine (ki so amino

kislina), zaradi česar ne zmorejo ustvarjati toliko mlečka. Torej je krmljenje v zelo zgodnji pomladi dvorezen nož, zato bo tu največ napravila zmernost. Gonična sila za razvoj je obilna zaloga hrane v panju.

Aprila v glavnem cveti vse sadno drevje. Zato dodajmo satnice, tisti, ki smukate cvetni prah pa nastavite smukalce, vendar bodite zmerni, saj je glavna paša še daleč, pred nami je brezpašna doba in ne vemo, kakšno vreme bomo imeli.

Tudi prevažalci v tem mesecu že pridejo na svoje. Spomladanska resa (Erika carnea) privablja čebele na velika resišča v okolico Cerknega, Idrije, Gornje Trebuše in še kam. Ob toplem vremenu tam čebele odlično berejo, medtem ko lahko v deževni ostri pomladi tu izgubimo vse delavke. Takrat panji zelo oslabijo, ob lepem vremenu pa čebele ob koncu aprila navadno izrojiijo, čeprav so še slabotne. Čebelarji namreč niso dorasli svoji nalogi, da bi pravočasno širili čebelja gnezda tako, da bi med zalego vrivali prazne sate iz medišč, medene sate pa dvigali v medišča. Navadno satje dodajajo ob zalego. To dodano prazno satje pa čebele takoj napolnijo z novim medom in gnezdo se s tem ne širi. Roji so kljub trudu tu. Če pa nimamo praznega satja, damo v sredino gnezda sat z odprtim nepokritim medom. Tako satje bodo čebele takoj izpraznile in med odnesle v medišče ali kraj zalege, ker se bojijo, da se ga polastijo roparice. Že čez nekaj dni bo tak sat zaležen. Vsak, ki se bo držal tega načina dela prek cele sezone, bo dobro čebelaril, ker ne bo imel dosti rojev, ampak močne družine. Sicer pa mora pri tem vedno upoštevati živalnost družine in zgodaj spomladi, ko so vdori hladnega zraka še običajni, paziti, da družin ne razpolovi. S tem bi zavrl razvoj. Za tako delo mora biti družina močna, dobro mora zasedati plodišče in tudi čebelar mora pri vsakem posegu vedeti za mero in učinek posega.

Nekatere čebelje družine naberejo do trikrat in celo štirikrat več medu kot ostali panji. Pogoj, da pridelamo več medu, so močne čebelje družine. Stroški z družinami, ki pridelajo malo, so enaki ali celo večji kot z močnimi družinami. Slabič zahteva od

čebelarja veliko dela in truda, pa tudi stroški z njim niso majhni.

Naši čebelarji vse premalo upoštevajo znanstveno ugotovitev, da donos medu ni v navadnem sorazmerju s količino čebel v panju, ampak narašča progresivno s količino čebel v panju. Ruski čebelarski znanstvenik Taranov je ugotovil, da je panj z enim kilogramom čebel, teh je približno 10000, nabral pa neki paši 7 kg medu. Panj s 40.000 čebelami, ki je imel torej štirikrat več čebel, pa ni nabral štirikrat toliko, to je 28 kg medu, pač pa 49 kg. Ob takih ugotovitvah morajo biti vsa naša prizadevanja usmerjena v to, da imamo čim bolj živalne družine. Na to pa je prepozno misliti samo spomladi. Že od 1. avgusta preteklega leta moramo stremeti, da vzgojimo čim več mladih čebel, ki bodo po prezimljenju zgodaj spomladi sposobne vzgojiti močno čebeljo družino do prve pomladanske paše.

Zadnja leta pašni viri vedno bolj usihajo. Moderna obdelava v kmetijstvu, melioracije z agrotehničnimi ukrepi, uporaba umetnih gnojil in herbicidov ter različnih strupenih škropiv so skrčile ničkoliko medovitih rastlin in tudi čebeljih družin. Tudi zastrupljen zrak za čebele ni ugoden. Tako se zgodi, da še

tista paša, ki morda ostane čebelar na voljo, traja le nekaj dni. Uspešno jo lahko izkoristijo le živalni panji, ki imajo v tem času pravicato armado pašnih čebel.

Razen ugodne paše aprila – to lahko nadomestimo z dražilnim krmljenjem, če je vreme neugodno – dodajamo pridobitnim panjem mlade čebele in zalego ter jih združujemo. To dvoje pa lahko dosežemo le, če imamo dovolj rezervnih družin.

Čebelar, ki nima rezervnih čebeljih družin, naj panje razdeli. Polovico najbolj močnih družin naj ima za bero medu, iz druge polovice pa naj jemlje zalego z mladimi čebelami in krepi pridobitne panje. Iz teh pomožnih družin naj napravi tudi rezervne družine z mladimi maticami za naslednje leto. Združevanje in dodajanje zalege pridobitnim panjem se mora praviloma končati vsaj tri tedne pred glavno pašo, tj. za akacijo v zadnjih desetih dneh meseca aprila, kar je odvisno od kraja in vremena. V Primorju gotovo prej kot v Prekmurju.

Kakor vidite, dragi čebelarji, je april najvažnejši mesec za pripravo na nastopajočo sezono, zato Vam priporočam, da vse, kar sem povedal do sedaj, preberete dvakrat in se čim bolj temeljito pripravite na delo, ki ga bomo imeli v naslednjih dneh.

PRIPRAVE NA SVETOVNI KONGRES ČEBELARSTVA

prof. dr. ĐURO SULIMANOVIĆ

V Splitu bo od 29. septembra do 4. oktobra letos potekal 33. svetovni kongres čebelarstva. V uvodu moramo povedati, da je bil prvi svetovni kongres čebelarstva leta 1897 v Bruxelessu. Takrat je bila sprejeta tudi odločitev o ustanovitvi Svetovne čebelarske organizacije APIMONDIA. Danes so ob APIMONDIJI zbrane čebelarske organizacije iz 70 držav z vsega sveta. Sčasoma je postalo pravilo, da potekajo čebelarski kongresi vsako drugo leto, in to tako, da je vsak drugi kongres organiziran v Evropi.

Jugoslovanska delegacija se je s tedanjim predsednikom APIMONDIE g. Harnajem prvič pogovarjala o možnostih organizacije kongresa v naši državi leta 1981 v Mehiki. Že tedaj so zaradi mnogih prednosti za mesto kongresa predlagali Split.

Ko je bilo odločeno, da bo kongres v naši državi, smo prosili za dovoljenje za organizacijo mednarodnih simpozijev, s katerimi bi dokazali, da smo dobri organizatorji in gostitelji.

V pripravi je tudi mednarodni simpozij o vzreji in selekciji čebel, ki bo kot zadnja predkongresna aktivnost potekala maja letos v Zagrebu (Kumrovec). Ob tej priložnosti bo potekal tudi sestanek izvršnega odbora APIMONDIE, člani odbora pa bodo obiskali Split, da se prepričajo, kako potekajo priprave na kongres.

Svetovne kongrese čebelarstva vedno organizira APIMONDIA. To pomeni, da morajo biti vse priprave in potek kongresa v dogovoru in v soglasju z izvršnim odborom APIMONDIE. Delovni oziroma znanstveni

del kongresa poteka v sekcijah, ki jih vodijo izbrani predsedniki stalnih komisij API-MONDIE. Sekcije pa so: ekonomika čebelarstva (Spitznagel, Kanada), biologija čebel (prof. dr. Van Laere, Belgija), bolezni čebel (dr. Ritter, Nemčija), medovite rastline in opraševanje (Mihaela Šerban, Romunija), tehnologija in čebelarški pribor (dr. Wiese, Brazilija), apiterapija (dr. Stojko, Poljska) in čebelarjenje v deželah v razvoju (Soekartiko, Indonezija).

Pripravljeni referati bodo prispeli v Rim, kjer je sedež APIMONDIE, od tam pa bodo glede na področje, ki ga obravnavajo, poslani predsednikom komisij. Le-ti bodo opravili dokončen izbor referatov, ki bodo ustno predstavljeni na plenarnih sejah kongresa ali pa prikazani v poster sekcijah. Država – organizatorica kongresa je dolžna zagotoviti predsedniku po dva pomočnika (tajnika) s strokovnim znanjem s področja dela komisije in znanjem jezika predsednika, ki bosta omogočila nemoten potek dela v sekcijah v času kongresa (pomoč v davorani, delo s tehniko, postavitve posterjev, razprave za okroglo mizo in podobno).

Lahko podamo svojo vizijo kongresa, vendar mora biti vsaka predlagana verzija potrjena s strani izvršnega odbora APIMONDIE. Vse zahteve APIMONDIE in predsednikov stalnih komisij morajo biti upoštevane, na primerni ravni pa mora biti tudi tehnična izvedba.

Izvršni odbor APIMONDIE in udeleženci kongresa že dolgo časa niso zadovoljni z znanstvenim in strokovnim delom kongresa. Kongresi so vedno bolj množični, razvoj znanosti pa gre s takimi koraki, da je težko spremljati celotno področje. Sekcije potekajo vzporedno, kar otežkoča spremljanje. Zato predlagamo nekatere izboljšave, ki naj bi jih izvedli prav v Splitu.

Predlagamo, da bi sekcije potekale ena za drugo. Tako bi udeleženci lahko spremljali vse, kar jih zanima. Predsedniki komisij bi pri tem imeli težko nalogo, saj bi morali s strogo selekcijo izbrati referate, ki bi bili predstavljeni na plenarnih sejah. Vsa ostala dela bi bila prikazana v obliki posterjev. Sprejeto je že pravilo, da so lahko predstavljena le dela, katerih avtorji so plačali kotizacijo in ki tudi sami sodelujejo na kongre-

su. (Predlog je bil sprejet na sestanku izvršnega odbora APIMONDIE na Ohridu, ko so pripravili tudi program kongresa.)

Eden glavnih problemov kongresa je prevajanje v jezike APIMONDIE (angleški, francoski, nemški, ruski, španski). Med kriteriji organizacije je tudi, da vsak funkcionar obvlada dva jezika. Načeloma se na kongresih zahteva prevajanje v vseh pet jezikov, bili pa so primeri, da so bili le trije uradni jeziki (Japonska, leta 1985 – angleški, nemški in francoski). Za posterje so se dogovorili, da morajo biti v angleščini. Država organizatorica ima pravico, da je tudi jezik dežele uradni jezik kongresa.

Pričakujemo lahko, da se bo kongresa udeležilo veliko število čebelarjev iz naše države. Čebelarji pogosto težko sledijo razlagi ozko specializiranih strokovnjakov. Zato so predlagali, da bi delovna skupina določene komisije spremljala razlago na plenarni seji, nato pa v dogovoru s predsednikom komisije izdelala poročilo, ki bi ga čebelarji dobili že med kongresom. Poseben kongresni bilten bo vseboval dnevni raspored kongresnega programa.

Kot eno pomembnih prireditev na začetku kongresa smo predlagali promocijo »Slovarja čebelarskih terminov«, ki bi prispeval k lažjemu spremljanju dogajanja na kongresu. Skoraj vsaka resna stroka ima svoj slovar strokovnih terminov. Čebelarstvo je takšen slovar dobilo leta 1951 v Londonu (International Bee Research Association). To je bil prvi mnogojezični slovar čebelarskih terminov (angleški, francoski, nemški, nizozemski).

Zatem so leta 1958, 1964 in leta 1971, v kombinaciji z drugimi jeziki, izšli še trije slovarji. Leta 1977 je APIMONDIA v sodelovanju s prejšnjim izdajateljem izdala slovar jezikov APIMONDIE (angleški, francoski, nemški, ruski, španski), od leta 1978 do 1979 pa še tri slovarje v različnih jezikih. Ti slovarji vsebujejo 1036 čebelarskih terminov. Zadnji – deveti je bil izdan in promoviran na 30 mednarodnem kongresu čebelarstva na Japonskem leta 1985. Tedaj so poudarili, naj bi na kongresih v državah, katerih jezik še ni bil vključen v slovar, tak slovar izdali, da bi čebelarji in znanstveniki, ki delajo na področju čebelarstva, lahko

bolje sodelovali. Na sestanku organizacijskega odbora kongresa v Kumrovcu 2. in 3. novembra 1990 smo zato predlagali zbiranje gradiva za slovar. Po dosedanjih izkušnjah in glede na predlog APIMONDIE, bi bilo skupino za izdelavo slovarja najbolj oblikovati pri uredništvu čebelarskega glasila, ki uporablja običajno čebelarsko terminologijo s posameznega jezikovnega področja. Zato predlagamo, da vsak urednik (Pčela, Pčelar, Slovenski čebelar) sestavi delovno skupino.

Sklep organizacijskega odbora kongresa je bil, da bi morali zahtevati, da bi bili v slovar vključeni samo jugoslovanski jeziki, tako da bi bil slovar angleški, slovenski, hrvaški, srbski in makedonski. Delovne skupine naj bi pripravile gradivo za tisk, ne da bi pri tem zahtevale pokrivanje stroškov s strani APIMONDIE, le-ta pa bi slovar tiskala v svoji založniški hiši v Bukarešti in ga promovirala na čebelarskem kongresu v Splitu.

Za kongres predlagamo tudi tri posebne manifestacije: »Sodelovanje Alpe-Adria«, »Čebelarstvo mediteranskih dežel« in »Zgodovina čebelarstva v naših krajih«.

PREDSTAVITEV JUGOSLOVANSKEGA ČEBELARSTVA

Med najpomembnejšimi nalogami naše države je reprezentativen prikaz jugoslovanskega čebelarstva. Zaradi narave stvari naj bi odbor za predstavitev našega čebelarstva zastopala večja skupina, in sicer po funkcijah: predsednik Zveze čebelarskih organizacij Jugoslavije, predsednik čebelarskih zvez republik, vodje znanstvenih inštitucij, ki se ukvarjajo s čebelarstvom, uredniki čebelarskih glasil, predsednik Poslovne skupnosti za čebelarstvo Jugoslavije ter direktorji čebelarskih delovnih organizacij. Za pravilno funkcioniranje bi bilo potrebno tesno sodelovanje s predsednikom organizacijskega komiteja in predsedniki stalnih komisij za ekonomiko, biologijo in patologijo čebel, medovitih rastlin in opravevanja, tehnologijo čebelarjenja, apiterapijo in čebelarjenja dežel v razvoju. V delo odbora bi morali vključiti tudi profesionalne zgodovinarje in kustose muzejev, pri

tem pa bi morali imeti pomembno vlogo tudi čebelarji, ki bi prikazali posamezne tipe čebelarjenja. Le s skupnim delom vseh bo mogoče objektivno prikazati čebelarstvo v naši državi.

Prikaz našega čebelarstva bo opravljen v času kongresa ter na predkongresnih in pokongresnih srečanjih.

Pisno gradivo: Vsak udeleženec kongresa bo dobil v kongresnem gradivu več pisanih sporočil o čebelarstvu v naši državi. Že drugo sporočilo bo vsebovalo krajši prikaz našega čebelarstva. Predlagano je bilo, naj bi za kongres izšla posebna številka čebelarskega glasila v angleškem jeziku, kar je bila praksa na nekaterih kongresih APIMONDIE. Uredniškemu odboru bi pomagali uredniki vseh naših čebelarskih glasil, le-ti pa bi istočasno predstavili svoja glasila čebelarjem vsega sveta. Izbrani članki z vseh področij čebelarjenja bi morali postati trajen zapis o čebelarstvu naše države, tako da bi jih udeleženci kongresa prenesli v svoje dežele in deloma objavili v svojih glasilih.

Gospodarske čebelarske organizacije bi objavile reklamne članke, cena teh objav pa bi pokrila stroške tiskanja te posebne številke. Če bi bilo potrebno, bi v kongresna gradiva lahko vključili tudi posebne tiskane letake.

Referati ali posterji: V sodelovanju z znanstveno-programskim odborom si je treba prizadevati, da bi pridobili nosilce referatov, ki bi za vsako plenarno sejo pripravili ustrezen referat. Enako velja tudi za posterje.

Razstava in tekmovanja: Eden od najbolj neposrednih načinov predstavitve čebelarstva države je sodelovanje na razstavi. Povabiti bi morali vse čebelarje, da z najbolj značilnimi razstavnimi predmeti prikažejo svoj način čebelarjenja. Enako dobrodošli bi bili tudi zgodovinski razstavnimi predmeti in inovacije.

Vsak kongres spremljajo tekmovanja. Povabiti bi morali vse, ki se ukvarjajo s čebelarstvom, da za tekmovanje prijavijo stojnice, čebelarski pribor, knjige in časopise, filme in video-kasete, diapozitive, slike, znamke in posterje ter čebelje pridelke.

Pred in pokongresna srečanja bi morali

organizirati v sodelovanju s področnimi čebelskimi organizacijami, tako da bi se udeleženci lahko družili s čebelarji in neposredno spoznavali naše čebelarstvo. Iz navedenega je razvidno, da čaka organizatorje kongresa še veliko dela, ki ga bo moral opraviti v relativno kratkem času do začetka kongresa. Ker bo kongres potekal v Splitu oziroma na Hrvaškem, ima največjo

odgovornost pri tem Čebelarska zveza Hrvatske. Le-ta pač ne more ničesar storiti brez pomoči svojih članov. Zato ob tej priložnosti pozivamo vse naše člane, da se odzovejo vabilu na sodelovanje in da s svojimi prijavami za udeležbo na kongresu prispevajo k njegovemu uspešnemu poteku.

NEKAJ INFORMACIJ O 33. MEDNARODNEM ČEBELARSKEM KONGRESU APIMONDIE

SLOBODAN PAPARELA

Split se pripravlja, da bi kot gostitelj 33. mednarodnega kongresa svetovne čebelarske organizacije Apimondia pripravljen pričakal svoje goste-udeležence kongresa v njihovo vsesplošno zadovoljstvo.

Tudi priprava strokovnega dela kongresa, ki bo potekal pod geslom »Vzreja čebel od Antona Janše do danes«, se bliža koncu. Kakor je povedal predsednik kongresa dr. Sulimanović, bo kongres skušal odgovoriti na najbolj pereča vprašanja čebelarstva danes, obenem pa bo presodil tudi napredek pri vzreji čebel vse od Janševe dobe dalje. Predsedniki strokovnih komisij Apimondie za ekonomiko čebelarjenja, biologijo in bolezni čebel, medovito rastlinstvo in opraševanje, tehnologijo čebelarjenja in apiterapijo bodo pazljivo izbrali referate, tako da bi bil kongres v Splitu na kar najvišji strokovni ravni. Posebno pozornost bodo posvetili referatom, ki obravnavajo ekološka vprašanja, saj so ekološki problemi močno prizadeli tudi gospodarstvo Mediterana, med drugim tudi čebelarstvo. Organizatorji bodo zato avtorja najboljšega referata s tega področja nagradili z enotedenskim oddihom na otoku Hvaru za dve osebi.

Organizatorji so zadovoljni tudi z dosedanjimi prijavami podjetij na mednarodno razstavo sodobne čebelarske opreme, saj se je prijavilo že štirideset razstavljalcev. Pričani so, da bo obisk dober in da bo tudi razstava dobro obiskana. Poleg razstave čebelarske opreme pa bodo organizatorji organizirali tudi prodajno razstavo čebeljih pridelkov, medu itd., na katero se lahko

prijavijo tudi naši čebelarji, namenjena pa bo prebivalcem Splita.

Tehnični tajnik kongresa Vjekoslav Mimica je prepričan, da bodo udeleženci kongresa zadovoljni tudi z drugimi prireditvami, ki jih bodo v tem času organizirali v Splitu. Poleg razstave, na kateri bodo razstavljali jugoslovanski čebelarji in ki bo organizirana v prostorih športnega centra Gripe, bo v središču mesta tudi mednarodna razstava cvetja (od 2. do 5. oktobra). To razstavo bodo obogatili s starimi čebelarskimi razstavnimi predmeti – panji, točili, orodjem itd.. Zato bodo zadovoljni, če bodo čebelarji v Splitu razstavili tudi zanimive stare čebelarske predmete. Razstava cvetja bo v Dioklecijanovi palači in njeni okolici.

Za udeležence bodo pripravili tudi nekaj izletov na bližnje otoke in ogled čebelnjakov.

PRIJAVE ZA UDELEŽENCE KONGRESA

Kongres bo od 29. septembra do 4. oktobra 1991 v dvorani Gripe. Otvoritev kongresa bo v ponedeljek, 30. septembra, zaključek pa v petek, 4. oktobra. Sreda, 2. oktobra, je namenjena za strokovne obiske čebelnjakov in podjetja Dalmex.

Kotizacija je za vse udeležence kongresa obvezna in je do

1. junija 1991	180 USD ali 2.464,20 din,
za spremljevalce	150 USD ali 2.053,50 din,
po 1. juniju pa	220 USD ali 3.011,80 din,
za spremljevalce	180 USD ali 2.464,20 din.

(Dinarske cene so preračunane po tečaju od 1. 3. 1991.)

Dinarsko protivrednost na dan plačila nakažite na žiro račun številka 34400-601-31530 UNION-TURS SPLIT – Splitska banka. Na položnico napišite tudi vaš točen naslov in namen nakazila (kotizacija za kongres Apimondie v Splitu). Za vse udeležence, ki bodo plačali polno kotizacijo, je obvezna rezervacija prenočišč v hotelih, in

to prek tehničnega organizatorja kongresa UNION – TOURS, Prilaz XXVI Dalmatinske divizije 4, 58000 Split (telefon (058) 589-598).

Za udeležence, ki bodo prišli na kongres le za en dan, bo cena vstopnice v dinarski protivrednosti 25 USD. Vse dodatne informacije lahko dobite pri tehničnem organizatorju kongresa.

Vzreja matic

PREMIRANJE MATIC V LETU 1990

mag. JANEZ POKLUKAR

Čebelarji v letu 1990 nismo obogateli. Izredno slaba letina in tudi zelo nizke cene medu zaradi velikega uvoza medu iz tujine so močno omejile možnosti poklicnega čebelarjenja. V splošni gospodarski krizi je vsak reševal sebe. Poleg tega se je zelo razpasla dodatna nadloga, to je poapnela zalega.

Pri vzreji matic je povpraševanje znatno presegalo ponudbo, neugodne vremenske razmere pa so precej omejevale vzrejo in vplivale tudi na kakovost vzrejenih matic. Načrtovana vzreja zato ni bila dosežena. To so občutili mnogi čebelarji, ki so morali dolgo čakati za nakup matic.

Tabela 1: Načrtovano število vzrejenih matic, število premiranih matic

Vzrejevališče	Načrtovana vzreja št.	Št. premiranih matic	Sprejem matic št.	%
Ivan Bauman	300	30	24	80,00
Alojz Bukovšek	1500	594	532	89,56
Marko Debevec	1000	278	260	93,53
Ivan Dremelj	3500	1390	1206	86,76
Janez Gregori	200	0	–	–
Ciril Jalen	200	95	78	82,11
Janko Pislak	12000	1583	1338	84,52
Julij Pokorni	1000	196	167	85,20
Franc Sitar	600	58	56	96,55
Janez Švigelj	500	145	121	83,45
neznano *		553	515	93,13
skupaj	20800	4922	4297	87,30

Pri zahtevkih je bilo navedenih po več vzrejevalcev, iz podatkov pa ni bilo mogoče izluščiti sprejema matic posameznih vzrejevalcev.

Iz tabele 1 lahko izluščimo nekaj ugotovitev:

– Premirali smo 23,66 odstotkov načrtovane vzreje matic.

– Čebelarji kupci so opozorili na 12,70 odstotkov zavrnjenih matic.

– Število zavrnjenih matic je v obratnem razmerju z velikostjo vzreje – povezava

(korelacija) je neznatno negativna.

Zahtevke za uveljavljanje premije smo prejeli od maja dalje. Glavnino premij

smo obračunali ob koncu leta. Do začetka oktobra smo posredovali premije za komaj 3000 matic.

Tabela 2: Število vzrejenih in prodanih matic po posameznih mesecih

Mesec	Št. zahtevkov	Št. matic na zahtevek	Št. kuplj. matic	Sprej. matic v %
maj	11	27,09	298	82,89
junij	66	12,00	792	83,96
julij	134	16,60	2235	86,56
avgust	88	11,75	1040	88,49
september*				
oktober	22	25,31	557	94,79
skupaj	321	15,33	4922	87,30

Iz tabele 2 lahko razberemo dve značilnosti:

– na začetku in ob koncu sezone so čebelarji kupovali večje število matic naenkrat;

– delež zavrženih matic v čebeljih družinah se je prek sezone v povprečju zmanjševal.

Do sedaj smo precej pisali in govorili o

pomenu rano kupljenih matic. Maja in v začetku junija je bilo povpraševanje doslej vedno večje od ponudbe. Poleti pa se je že nekaj let doslej dogajalo, da je bila ponudba večja od povpraševanja. Po pregledu in analizi zahtevkov za premije v letu 1990 pa lahko trdimo, da so matice bolj kakovostne oz. bolje sprejete v drugi polovici sezone.

Tabela 3: Število premiranih matic po posameznih območjih in sprejem le-teh

Območja	Št. zaht.	Št. prem. m.	% sprejem
obalno – kraško	14	202	89,60
severna Primorska	15	373	79,63
Notranjska	21	145	86,90
Ljubljansko območje	62	1161	85,79
Gorenjska	36	503	88,27
Dolenjska	24	387	91,73
Posavje	24	242	97,52
Zasavje	15	137	88,32
porečje Savinje	21	171	87,13
Koroška	3	12	100,00
Podravje	47	547	90,31
Pomurje	39	1042	85,80

Iz tabele 3 vidimo, da uveljavljanje premij v Sloveniji ni enakomerno porazdeljeno. Zlasti čebelarji na Primorskem, Notranjskem in Koroškem niso koristili možnosti uveljavljanja premije. Prepričan sem, da tudi na teh območjih čebelarji kupujejo

matice, vendar zaradi raznih vzrokov premij ne uveljavljajo, kar je pravzaprav škoda. Leta 1990 namreč sploh nismo izkoristili razpoložljivih sredstev. Od lani je tako ostalo 60000 dinarjev, to pa pomeni, da bi lahko premirali še 1500 matic.

O premiranju matic v letu 1991 vas bomo obveščali sproti. Zadovoljni smo z načinom zbiranja zahtevkov od vsakega čebelarja posebej. Na ta način smo zbrali nekaj dragocenih podatkov za oceno posameznih vzrejevalcev matic. Vzreja matic je namreč pomembna tudi v narodnem merilu.

Bodoči kupci matic!

V članku sem navedel nekaj suhoparnih podatkov iz analize prejetih premij. Podrobno jih preglejte. Podatki naj vam bodo

v pomoč pri letošnjih nakupih matic. Pa še nekaj – pri morebitnih uveljavljanjih premij ne čakajte na Silvestrovo, pač pa nam zahtevke pošljite takoj po nakupu matic. Potrudili se bomo, da jih bomo takoj posredovali pristojni republiški službi, ki bo na vaše društvo nakazala denar. Če društvo še nima svojega žiro računa, potem to čimprej uredite na bližnji banki. Poslovanje bo tako olajšano z vaše in naše strani.

Posvetovanja

XIV. POSVETOVANJE O SODOBNEM ČEBELARSTVU

JANEZ MIHELIČ

Da čebelarji potrebujejo kvalitetna strokovna posvetovanja, se je pokazalo tudi letos na XIV. republiškem posvetovanju o sodobnem čebelarstvu, saj je bil obisk zelo velik.

Posvetovanje je organizirala ZČDS s sodelovanjem centra za pospeševanje kmetijstva pri Republiškem komiteju za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, in to 23. februarja v Mariboru, 24. februarja pa v Ljubljani. Samo v Ljubljani se je posvetovanja udeležilo okoli štiristo čebelarjev.

Vodilne teme letošnjega posvetovanja so bile poapnela zalega, varoza in nosemanost. Predvsem prva čebelja bolezen pov-

zroča našemu čebelarstvu že precejšnjo škodo. Prav zato je vladalo veliko zanimanje za predavanje mag. Dragice Grbić iz Dalmexa iz Splita, ki je proizvajalec enega od registriranih zdravil. Poudarila je, da večina čebelarjev premalo pozna tako povzročitelja bolezni kakor tudi pota širjenja plesni, čeprav je še precej neznank, zakaj je bolezen prav v zadnjem času izbruhnila v takšnem obsegu in dobila že epidemično obliko. Ena od možnosti je, da so bile čebele v zadnjih letih izpostavljene različnim negativnim vplivom, pomanjkanju paš, cvetnega prahu, večjemu onesnaženju okolja, uporabi različnih zdravil, vse to pa

Dvorana je bila za vse skoraj pretesna.

je vplivalo na padec odpornosti. Posledica tega pa je pojav poapnele zalege, in to v večjem obsegu in v akutni obliki. Kot potrditev te domneve lahko navedemo, da so v Avstraliji v panjih našli povzročitelja bolezni, bolezni pa sicer ne poznajo. Od zdravil, znanih do sedaj, nobeno ni popolnoma učinkovito, ampak vsa le blažijo bolezen, je poudarila mag. Grbičeva. Zelo pomembna pa je pravilna uporaba zdravil. Čebelarji v Dalmaciji so imeli zadnjih nekaj let velike probleme s poapnelo zalego, v zadnjem času pa so bolezen močno omejili s pomočjo sredstev za razkuževanje na osnovi izhajanja klora in tudi v kombinaciji z zdravili, ki se dodajajo hrani, zato škode niso več tako velike. Pomembna pa je redna uporaba zdravil, in to v daljšem časovnem obdobju.

O novostih pri zdravljenju varoze je spregovoril dr. Jurij Senegačnik. Med drugim je čebelarje seznanil z raziskavami francoskih strokovnjakov na področju izolacije kemičnih snovi, ki privlačijo varoe. Raziskave še niso končane, vendar so že znane snovi, ki privlačijo varoe. Čeprav so uspeli varozo s fluvalinatom močno omejiti, in so dokazali tudi izredno majhno onesnaženje čebeljih pridelkov, s tem preparatom z izjemo voska, ki je nekoliko bolj onesnažen, pa je prihodnost le v biološkem zatiranju, ki bi bilo vsaj 90-odstotno učinkovito. Po njegovem mnenju bi bilo zato potrebno v prihodnje tej metodi uničevanja varoe nameniti največjo pozornost. Upajmo, da se bodo tudi za to raziskavo v prihodnje našla sredstva, še posebno, ker akaricidi znižujejo odpornost čebel in s tem povečujejo možnosti za pojav drugih bolezni.

Aleš Gregorc s Kmetijskega inštituta Slovenije je čebelarje seznanil z zatiranjem nose mavosti čebel in raziskavami nose me pri maticah. Nosema je lahko za čebelarje velik problem, če se pojavi v večjem obsegu, še posebno pa je nezaželena pri vzrejevalcih matic. Najdemo jo v vseh panjih, izbruhne pa predvsem zaradi slabih življenjskih pogojev, ki jih imajo čebele, ali kot posledica stresa. Pravilna biološka oskrba čebel, dovolj kakovostne hrane, suh in razkužen panj ter mlado satje so že dovolj, da se ta bolezen na pojavi. Vzrejevalci

Dr. Jurij Senegačnik med predavanjem

morajo še posebno paziti, da se ne pojavi v plemenilčkih, kajti to je vzrok za pojav nose mavih matic. Komisija za priznavanje plemenišč je v zadnjem času zelo poostрила kriterije za vzrejo matic in zdravje čebeljih družin v vzrejevališčih, kar se je odrazilo na mnogo boljšem zdravstvenem stanju matic v letu 1990. Tak kriterij bo obveljal tudi v prihodnje. Napačno pa je prepričanje čebelarjev, da se nosema prenaša z maticami. Čebele namreč nose mavo matico hitro preležejo in odstranijo iz panja.

Zadnja je o nekaterih postopkih pri zdravljenju poapnele zalege spregovorila veteri-

Tudi vprašanja čebelarjev so bila zelo konkretna.

narka Mira Jenko. Čebelarje je seznanila s posodicami, ki jih za razkuževanje s klorom uporabljajo japonski čebelarji. Pri tem je pomembno, da je posodica dovolj velika (premer 8 cm), ker to vpliva na količino plina, ki izhaja. Posodica mora biti pokrita, da voda ne izhlapi prehitro, v pokrovčku pa morajo biti odprtine za izhajanje plina.

Nekateri čebelarji pokrijejo posodice s koščki jute, kar prav tako omogoča enakomerno izhajanje plina iz posodice. Odprto ostane le vprašanje, v kolikšni meri izhaja-

joči plin povzroča stres pri čebelah. Uporaba tega sredstva zato v času medenja ni priporočljiva.

V razpravi so čebelarji zastavili predavateljem veliko vprašanj, na katera so dobili bolj ali manj zadovoljive odgovore. Poleg bolezni čebel pa so načeli tudi nekatera druga vprašanja, predvsem iz ekonomike čebelarjenja, zato bo verjetno potrebno prihodnje posvetovanje posvetiti tej temi, saj je zadnjih nekaj posvetovanj obravnavalo le problematiko čebeljih bolezni.

STANJE ČEBELARSTVA PRI NAS IN V EVROPI

dr. JOŽE RIHAR

ZDKIT Slovenije pripravlja elaborat »Kmetijstvo in Evropa«, v katerem bo tudi prispevek Sekcije za čebelarstvo. Ta problematika se tiče vsega našega čebelarstva in vsakega čebelarja posebej. Temu – kako v bodoče – naj služijo tudi naša razmišljanja.

V času, ko z osamosvojitvijo Slovenije stopamo v novo obdobje, je prav, da z evropskega zornega kota opredelimo tudi stanje in perspektivo našega čebelarstva.

Tako v svetu kot pri nas obravnavamo čebelarstvo iz pridelovalnega, oprasevalnega, rekreacijskega, čebelje pridelke pa tudi iz dietetično-zdravstvenega vidika. V času, ko prihaja v zavest ljudi tudi spoznanje, da jim zaradi onesnaženja zemlje, vode, zraka ter propadanja gozdov grozi poguba, postaja tudi čebela pomemben kazalec naravnega okolja.

V državah Zahodne Evrope in v ZDA je bolj kot pri nas ustaljena zavest, ki se izraža tudi v ukrepih oblasti, da je za čebele **najpomembnejši njihov posredni učinek, tj. vpliv na višino pridelkov številnih kmetijskih kultur** in drugih entomofilnih rastlin. Izračunali so, da je tretjina človeške hrane na ta ali oni način odvisna od oprasevanja žuželk. V sodobnih ekoloških pogojih čebele oprasevajo 80 odstotkov, divji oprasevalci pa 20 odstotkov rastlin. Rihar je za leto 1963 izračunal, da je bila v Sloveniji vrednost oprasevalne aktivnosti čebel 17-krat večja kot pridelek medu in

voska. Zaradi onesnaženja okolja in kemizacije v kmetijstvu se posredni delež čebel v pridelavi hrane iz leta v leto večja. Louveaux (1982) ugotavlja, da dajejo v Franciji entomofilne kulture letno 4,3 milijarde frankov dohodka in da je vrednost pridelkov, ki jih omogočijo čebele, 25-krat višja, kot so dohodki od čebeljih pridelkov. V ZDA uporabljajo za načrtno oprasevanje okoli milijon, tj. skoraj tretjino vseh čebeljih družin. Po zaslugi čebel dobijo farmarji letno za 9,7 milijarde dolarjev več pridelkov. Posredni prispevek čebel k povečanju pridelka kmetijskih kultur je v ZDA vrednostno 20 do 30-krat večji od dohodka, ki ga dobijo s čebeljimi pridelki.

V Sloveniji le neznatno število lastnikov njiv, posejanih z ogrščico, ali sadnih nasadov najema čebele za oprasevanje, mnogim so v bližini njihovih sadnih nasadov ali jagodičevja čebele dobrodošle, v večini primerov pa se vrtničarji, pridelovalci semen in krme ne zavedajo, da je proizvodnja mleka in mesa odvisna od beljakovinske hrane, ki jo uživajo živali.

Vzroka za tako nizko osveščenost pridelovalcev sta predvsem dva.

Gostota čebel je v Sloveniji – podobno kot v Švici, Avstriji in Češko-Slovaški – zelo visoka. Tako pri nas kot v navedenih deželah prevladujejo mala čebelarstva, ki imajo povprečno po deset ali manj panjev. V zadnjih dveh desetletjih se pri nas očitno večja število večjih čebelarstev. Po vdoru

zajedavca **Varoe jacobsoni** se je začelo naglo zmanjševati število manjših čebelarstev. Niti prvi niti drugi trend statistično ni bil evidentiran. Po grobi oceni je bilo število čebeljih družin leta 1990 glede na leto 1980 za tretjino manjše. Vendar pa je nekaj let prekratko obdobje, da bi se zavest pridelovalcev o potrebnosti čebel pri opraševanju njihovih kultur lahko kakor koli spremenila. Skoraj bele vrane so tisti, ki vedo, da jim kosmulje, višnje, češnje, hruške ne rodijo zato, ker so v nekaj sosednjih čebelnjakih le prazni panji.

Drugi vzrok precejšnje neprizadetosti pridelovalcev v zvezi s čebelarstvom pa moramo iskati v reliefu tal, velikih površinah gozdov, kjer naj bi divji opraševalci – kljub raznovrstni onesnaženosti še imeli možnosti za preživetje. Osebo mi je znano le to, da je bilo v okolici Ljubljane od 1920 do 1930 najti pet vrst čmrljev, dandanes pa je redkost že ena vrsta.

Naloga bodočega znanstveno-pedagoškega čebelarskega vrha pa naj bi bila tudi osveščanje pridelovalcev in družbe nasploh o potrebnosti čebel. Vse to imajo bržkone najbolje urejeno v ZDA, kjer je raziskovalno, pedagoško in pospeševalno delo osredotočeno v oddelkih za entomologijo univerze zvezne države. Podobno je v nekaterih državah Zahodne Evrope, a ne povsod. V Avstriji je na primer inštitut za čebelarstvo pri višjem zveznem učnem in poizkusnem zavodu za vinogradništvo in sadjarstvo v Klosternenburgu, v Švici pa je sekcija za čebelarstvo pri zavodu za mlekarstvo v Liebefeldu.

V Srbiji so leta 1990 ustanovili zavod za čebelarstvo v Mitrovem polju v okviru inštituta za krmne rastline v Kruševcu. Kako brez razumevanja potekajo stvari pri nas, je videti tudi iz tega, da je pred nekaj leti – po uvedbi usmerjenega izobraževanja – na agronomskem oddelku pri Biotehniški fakulteti v Ljubljani (in enako v Zagrebu) pri študiju agronomije čebelarstvo izpadlo celo kot fakultativni predmet.

Pridelovanje medu in drugih čebeljih pridelkov je očitno glavni motiv čebelarjenja.

Na svetu je okoli šest in pol milijona čebelarjev s približno 90 milijoni čebeljih

družin. Na tržišče pride letno 900 do 950.000 ton medu. Na območju EGS je 470.000 čebelarjev s 7 milijoni čebeljih družin, s katerimi pridelajo le 40 odstotkov lastnih potreb. V Jugoslaviji je okoli 800.000 do 900.000 čebeljih panjev, na trg pride letno okoli 6000 do 7000 ton medu.

V Sloveniji je okrog 800 do 9000 čebelarjev s približno 120.000 čebeljimi družinami. Na trg pride letno povprečno 400 do 600 ton medu, 20 do 25 ton cvetnega prahu, okrog 2 toni mlečka, 1 do 2 toni propolisa ter okrog 8000 čebeljih matic. (V ZDA, Franciji in drugod je razvita tudi vzreja t. i. paketnih čebel. Čeprav je bilo na Slovenskem v času čebelarjenja v kranjičih udomačeno tudi trgovanje z roji in jeseni s »suhimi čebelami«, smo bili v obdobju hude potrebe 1984/90 preveč odmaknjeni od tokov v svetu, da bi se oprijeli vzreje paketnih čebel. Čebelarji v Srbiji so bili bolj prilagodljivi in naši ljudje so po paketne čebele hodili v Srbijo!)

Naravni pogoji, tj. razširjenost virov čebelje hrane, so v Sloveniji boljši, kot npr. v Švici, Avstriji ali Združeni Nemčiji. Pri čebelarjenju na stalnem mestu so v povprečju 40 let čebelji panji v Sloveniji nanесли povprečno 16 kg medu, prek zime pa so porabili okoli 6 kg hrane. (Zaradi neprimerčnosti gozdnega, kostonjevega medu ter listne mane za zimsko prehrano čebel je tako pri nas kot tudi v Zahodni Evropi ustaljeno jesensko dopolnilno krmljenje s sladkorno raztopino. Zato bruto pridelek lahko jemljemo tudi kot neto pridelek medu. V nekaterih državah Zahodne Evrope – ne pa povsod – dobijo čebelarji v ta namen regresiran sladkor.

Pridelane količine medu ne krijejo lastnih potreb. Poraba medu narašča z rastjo standarda tako pri nas kot v svetu. V zahodni Nemčiji se je poraba od 1,1 kg na prebivalca na leto iz leta 1967 v leto 1986 dvignila na 1,4 kg. V Jugoslaviji porabimo na leto okoli 0,05 kg medu na prebivalca.

Razlike med ceno, ki jo nudijo odkupna podjetja in ceno v prodaji na drobno, so pri nas pretirano velike. Glede na vrsto medu dobi pridelovalec 20 do 35 odstotkov od maloprodajne cene, ki se je v januarju 1990 sukala med 13 do 16 DM za 1 kg. Za ostale

čebelarje pridelke (mleček, cvetni prah) dobi čebelar povprečno le 25 odstotkov malo-prodajne cene končnih izdelkov.

Izvoz in uvoz medu

Največji pridelovalci in izvozniki medu so Argentina, Mehika, Kanada, Avstralija, Nova Zelandija, Kitajska in Sovjetska zveza. Največji uvozniki medu pa so ZDA, Japonska ter EGS, zlasti Nemčija in Italija.

Statistični podatki povedo, da smo v obdobju sedmih let 1953/59 izvozili iz Slo-

venije povprečno 835 ton, v letih 1967/73 pa le še povprečno 400 ton medu. V tem zadnjem sedemletnem obdobju pa smo povprečno uvozili 958 ton medu na leto! Ni podatkov, ki bi pokazali, koliko izvoženega medu so pridelali čebelarji iz Slovenije, vemo pa, da je bilo v prvih dveh poveljnih desetletjih skoraj edini nakupovalec in prodajalec medu v Jugoslaviji podjetje Medex.

V zadnjih šestih letih 1984/89 smo iz Slovenije izvozili letno povprečno 864 ton, in sicer:

	1984	1985	1986	1987	1988	1989
ton	1170	1126	984,0	902,0	457,0	545,8
USD	1251	1454	968,5	1343,7	774,0	1146,7

Navedene podatke o izvozu medu iz Slovenije, dobljene od Združenja za kmetijstvo, naj dopolnim s podatki Zavoda za statistiko

Slovenije za pretekli dve leti, za prvih devet mesecev leta 1990 ter s podatki za ista leta za Jugoslavijo.

	Izvoz v tonah			Vrednost v USD		
	88	89	90	88	89	1.9.90
Jugoslavija	1345	492	254	2326,000	1055,000	657,000
Slovenija	1000	406	246	1893,029	932,100	618,907

Podatki o izvozu iz Jugoslavije in o izvozu iz Slovenije ne pokažejo – kot smo že omenili – količine medu, ki je bila pridelana v Sloveniji.

V zadnjem času vplivata na izvoz predvsem dva dejavnika, in sicer **konkurenca pri odkupu in varoza**.

V vseh navedenih letih nastopata v Sloveniji – in tudi izven nje – dva odkupovalca medu: Medex in Hmezad. Izvozna dejavnost se je torej intenzivirala, izvozili smo bržkone več, kot bi sicer: med je vskladiščila tista firma, ki je nudila višjo ceno, oziroma tista, ki je izplačevala v gotovini. Ta okoliščina je bila očitno tudi spodbuda za nastanek večjih čebelarstev in pridelovalna nasploh.

V vsem preteklem desetletju je na pridelovanje medu vplivalo propadanje čebelarstev zaradi varoze. Leta 1975 je bilo v

Jugoslaviji 856.000 panjev, v letih 1985/87 pa se je to število znižalo na 600–640.000 panjev. Zimo 1987 je preživel le 380.000 čebeljih družin. To število je julija – zaradi izredne rojivosti preživelih in dobre paše – narastlo na 640.000 (Jakovljević, 1987). (Ko so v vzhodni Srbiji leta 1976 odkrili varoo, je – po ustnem sporočilu P. Nešića, 1978 – tamkaj že propadlo 20.000 čebeljih družin!) Z večjo odmevnostjo na dogajanja v drugih prizadetih državah – zlasti v Nemčiji in Sovjetski zvezi – smo v Sloveniji hitreje pričeli z alternativnim načinom zatiranja zajedavca. Veterinarska služba je vseskozi vztrajala, naj čebelarji uporabljajo t. i. registrirana zatiralna sredstva, ki so se pojavljala zaradi tekmovanja med posameznimi podjetji (Dalmed, Hemofarm, Galenika, Pčelarska centrala in drugi). Tudi v sezoni 1990/91 veterinarska služba v neka-

terih republikah predpisuje za zatiranje varoze sredstvo apitol iz uvoza. Morda mi bo kdo oporekal, češ to se nas ne tiče. Dejansko pa se nas še kako tiče, in to vse dotlej, dokler meje za prevažalce ne bodo blokirane in dokler bodo naša podjetja odkupovala med tudi izven Slovenije.

Vedeti je treba, da je varoa uničevala čebelnjake, katerih lastniki se niso pravočasno zavedli nevarnosti, in seveda tudi zanemarjene čebelnjake. Tako bo tudi vnaprej. Za sosednjo Madžarsko je znano, da iz leta v leto izvoz medu povečuje, medtem ko jo je prej prav tako kot nas ogrožala varoa.

Obseg pridelave, izvoza in uvoza je bil tako v preteklosti kot bo tudi v prihodnosti osrednji problem našega čebelarstva, ne glede na to, ali bo Slovenija samostojna država ali v kakršni koli gospodarski povezavi z ostalimi republikami Jugoslavije ali državami izven nje.

Vzemimo za primerjavo Francijo, kjer je čebelarstvo na zavidni stopnji in v nekaterih pogledih podobno našemu. Kakšne so takšnejše perspektive? V zadnjih dveh desetletjih so zaradi povečane setve sončnic pridelek podvojili. V prejšnjih letih so pridelali letno 85000 do 12500 ton, sedaj pa se je pridelek dvignil na 20000 do 25000 ton letno. Sedanji pridelek krije domače potrebe v prehrani in porabi v industrijske namene. Za te namene so prej uporabljali cenen, uvožen sončnični in repični med. Kako je sedaj z uvozom? V šestih letih od 1971–1976 so uvozili letno povprečno 4923 ton medu, v letih od 1982–1987 je uvoz narasel na povprečno 9392 ton medu. Uvoz se je povečal, čeprav so doma pridelali znatno več, dovolj za kritje potreb. Poročevalec v *Revue française d'Apiculture* (1988/7) ugotavlja, da se je povečala tudi domača poraba. Vedno več je ogromnih blagovnic, ki uvažajo cenen tuji med, ne gledajo pa na kakovost. Čebelarji vidijo rešitev v prodaji domačih visoko kakovostnih medov (hojavec, med sivke). Čebelarji se čutijo ogrožene, čeprav večino pridelkov prodajo neposredno. V Parizu njihove organizacije zahtevajo omejitev uvoza medu.

Kot primer izrazite potrošniške države bi lahko navedli sosednjo Avstrijo. Letno izvo-

zijo okoli 85 ton, uvoz pa cenijo na okoli 6000 ton. Cena uvoženega medu, ki je večinoma z vzhoda, se suče okoli 13 ATS, izvozijo ga po cenah med 51–54 ATS. V drobni prodaji je cena medu od 80–100 ATS za kg.

S prodajo sortnih medov, dokazili o poreklu, s pritegnitvijo javnih medijev, novinarjev v propagando itd. so se podobno kot v Franciji organizirali čebelarji v Nemčiji, Italiji in Avstraliji.

Temeljni cilj naših izvoznih podjetij – med katere se bodo, upajmo, uvrstili tudi zasebniki – naj bi bile, da izvozne količine sortnih medov in drugih čebeljih pridelkov zadržimo in povečamo. V zvezi z izvozom velja vedeti, da so 1990 pri EGS začeli usklajevati predpise o organoleptičnem preizkušanju in analizah medu.

Tudi položaj v Sloveniji – podobno kot v zahodnih državah – ne bo zavidanja vreden. V Slovenskem čebelarju (1990/2) bomo, da je uvoz v Jugoslavijo omejen na 5000 ton letno. Uvoza tisočev ton v letu 1990 še nismo čutili s tolikšno silo, ker je bila domača pridelava nizka. Nizke cene uvoženega medu pa ni nihče komentiral. Če bo tako tudi v prihodnje, bomo čebelarji postopno zgubljali dosedanje kupce.

Porabo medu naj bi povečali oziroma usmerjali na razne načine:

- z etiketiranjem (Slovenski čebelar, 1990/11) značilnih sort medu (hojev, kostanj, cvetlični, akacijev);
- z letaki o posameznih vrstah medu in o drugih čebeljih pridelkih;
- z obvladovanjem javnih medijev in pojasnjevanjem razlik med različnimi vrstami medu, sladkorjem, med uvoženim in domačim medom ipd.

Poudarimo naj, da bo nujno oblikovati znanstveni in visokošolski čebelarski vrh, ki bo – poleg drugega – moral med prioritete naloge vključiti tudi propagiranje porabe medu in čebeljih pridelkov domačega porekla. Naše razmišljanje pa, upamo, kljub pomanjkljivostim, vsaj v glavnem kaže, kje smo, in nakazuje, v katere smeri se moramo uveljavljati doma in na tujem. Časa pa ni na pretek, zlasti ker je že mnogo zamujenega.

AFRIKANIZIRANE ČEBELE V MEHIKI IN ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE

Maja 1990 so 260 km južno od Bronsvilla v Texasu v ZDA in 40 km od La Marine, La Pesce in Tamaulipasa v Mehiki zajeli roj afrikaniziranih čebel. To je do sedaj najsevernejše potrjeno odkritje teh čebel na vzodni obali Mehike. Inštitut v Beltsvillu je potrdil, da je bil roj afrikaniziran in da je izražal nekatere evropske genetske vplive. Najsevernejše na pacifiški obali pa so podo-

ben roj odkrili v Tuxpanu, 20 km od Ciudad Guzmána v državi Jalisco. Pred tem so podoben roj čebel odkrili in uničili novembra 1989 na ladji v Bronsvillu v Texasu in februarja 1990 v Port Evergladesu na Floridi na ladji, ki je priplula iz Gvatemale.

Bee World 3/90
Prevedel: Jože Bogataj

NOVA VIDEO KASETA – UMETNA OPLODITEV ČEBEL

Že več kot trideset let se v raziskovalnih inštitutih, čebelnjakih in vzrejališčih matic po vsem svetu ukvarjajo z umetno oploditvijo matic. V tem obdobju so se načini umetnega osemenjevanja tako izboljšali, da jih lahko enakovredno primerjamo z naravnim parjenjem.

Kljub različnim strokovnim knjigam, ki so že na voljo, se je v Nemčiji pojavila zahteva po filmskem prikazu umetnega oplojevanja čebel. Zato je Nemški inštitut za znanstveni film v sodelovanju z nemškimi inštituti za raziskovanje čebel izdelal 19-minutni film, projekt pa je podprla Zveza nemških čebelarjev (DIB).

Video film govori o najnovejših metodah merjenja v čebeljih družinah, pridobivanju

semena troto, pripravi matic na osemenitev, o načinih mešanja semenske tekočine (sperme) in osemenitvah. Producenti filma (Kuenhert, Schley, Tiesler in Dustmann) so ob filmu izdali tudi priročnik z vsemi potrebnimi navodili za tiste, ki bi se želeli teh metod tudi naučiti.

Film je namenjen predvsem izobraževanju, zato prodajna cena filma (83 DEM in poštšina) pokriva zgolj storške produkcije filma. Film je na voljo na Institut für den Wissenschaftlichen Film, Nonnenstieg 72, D-34000 Göttingen, Nemčija.

Bee World 3/90
Prevedel: Jože Bogataj

VABIMO VAS NA PRAZNOVANJE V KOMENDO

Čebelarška družina Komenda-Moste vabi vse čebelarje na praznovanje 270-letnice rojstva Petra Pavla Glavarja, ki bo 5. maja 1991 v Komendi. Praznovanje se bo pričelo ob 10. uri z mašo za našega največjega slovenskega čebelarškega učitelja. Sledila bo slovesna otvoritev čebelnjaka ob Beneficijski hiši, ki bo namenjen izobraževanju čebelarjev. Ob tej priložnosti bo gospod dekan Nikolaj Pavlič blagoslovil čebelnjak in čebelarške prapore. Na slovesnost še posebno prisrčno vabimo naše pobratene Dolenjce iz ČD Trebnje, predstavnike ZČDS, okoliške čebelarje s prapori in vse, ki cenijo vrednote slovenskega čebelarstva.

ČD Komenda-Moste

P.S. GK »MEDIMURJE«
ČAKOVEC
DD »MEDIT« HODOŠAN

Obveščamo cenjene čebelarje in čebelarska društva, da izdelujemo široko paleto panjev in pripadajočih delov za panje.

Prodajamo tudi različen čebelarski pribor, v proizvodni program pa smo vključili tudi veliko novih tipov panjev:

LR – STANDARD	AŽ – 10 STANDARD
LR – VAROA	AŽ – 11 GROM
LR – CENTRALA	AŽ – 7 STANDARD IN GROM
LR – TRANSPORT	DB – 12 VAROA
LR – MEDIT	LR – S PAKET

V kratkem pa bomo pričeli izdelovati tudi naslednje tipe panjev:

LR – S S POLNAKLADAMI
LR – V S POLNAKLADAMI
LR – S NUKLEUS S PETIMI ALI SEDMIMI SATI
AŽ – 12 STANDARD
AŽ – 12 GROM

CENE: Cene v našem ceniku so maloprodajne franco skladišče proizvajalca v Hodošanu.

NAROČILA: Na vašo pisno ali telefonsko zahtevo vam pošljemo predračun, v katerem vam obračunamo naročene panje ali njihove dele.

POGOJI PLAČILA: Naročeno blago morate plačati po predračunu na DD »Medit« neposredno pred prevzemom.

DOBAVA: Panje vam dobavimo pet do deset dni po plačilu zneska iz predračuna, glede na vašo željo, z železnico ali s tovornjakom (na vaše stroške).

- Panjev ne pošiljamo po povzetju s pošto.
- Cenik velja, dokler ni sprejet nov.
- Pri večjih naročilih vam odobrimo popust.

Če želite kupiti naše izdelke, nam sporočite vaš naslov, ali naslov čebelarskega društva in brezplačno vam bomo poslali prospekt in cenik naših panjev in čebelarske opreme. Za vse informacije vas prosimo, da nas pokličete na telefon (042) 87-850 – referent prodaje Slavko Smolek.

Se priporočamo.

DD »MEDIT« HODOŠAN

PONOVNO V PRODAJI

Nudimo vam izpopolnjeno feromonsko vabo za lovljenje rojev.

Način uporabe:

1. Od 90 do 100 procentov zanesljivo privabljanje roja na določeno mesto

2. Privabljanje neznanih rojev v panj z vabo

Število ujetih rojev je neomejeno, vaba deluje vso sezono. Pošiljki je priloženo navodilo.

Cena vabe je 7 DEM oziroma 63,00 din brez poštnih stroškov. Proizvaja:

dr. Vlatko Petrić, Sterijina 12, 26300 Vršac, telefon 013/815-867.

NOVO V LITJI

Litijskim čebelarjem sporočamo, da smo v Ribiškem domu v Litiji pridobili v uporabo prostore za opravljanje nekaterih naših dejavnosti. Tako se lahko oglasijo na klepet s svojimi somišljeniki vsako sredo od 18. ure naprej. Ob tej priliki vabimo tudi tiste, ki so z dejavnostjo v društvu prenehali, pa imajo še vedno čebele ali vsaj veselje do njih. Veseli bomo vsakega, ki bo pripravljen s svojo prisotnostjo popestriti delo društva. Oglasijo naj se tudi tisti, ki bi se s čebelarstvom želeli ukvarjati, pa mogoče ne vedo kako in s čim začeti. V pogovoru s čebelarji bo razkrita marsikatera neznanka o tem zanimivem, »bolečem«, zato pa zdravem hobiju.

Obenem člani ČD Litija obveščamo, da so uradne ure društva vsako **prvo (1.) sredo v mesecu**, in sicer **od 18. do 19. ure** – tudi v Ribiškem domu v Litiji! Tu lahko dobite vse potrebne informacije o delu v društvu, zdravilih in zdravljenju, katerega organizira, seveda pa lahko poravnate tudi stroške članarine in revije Čebelar. In še novost – sposodite si lahko video kasete Čebelarjenje I. in II. in Vzreja matic, ki jih je izdala ZČD Slovenije.

Dobimo se ob sredah!

**Za ČD Litija
Franci Vidic**

Čebelarje, ki bodo pripeljali čebele na pašo v litijsko občino, obveščamo, naj to javijo gospodu Jožetu Erženu, Kresniške Poljane 13, tel.: (061) 887-126. Lahko pa se tudi oglasijo vsako prvo sredo od 18. do 19. ure v Ribiškem domu v Litiji, kjer so ob tem času uradne ure društva.

ČD Litija

Izkušnje čebelarjev

VRTLJIVO ENOSATNO STOJALO

JOŽE KOLMANIČ

Po lastni ideji sem izdelal napravo, ki sem jo poimenoval – VRTLJIVO ENOSATNO STOJALO.

Česa podobnega še nisem videl nikjer, pa me zanima, ali kaj podobnega že obstaja v našem čebelarstvu.

Stojalo je zelo primerno in uporabno za krožkarje in začetnike, pa tudi starejšim čebelarjem bi verjetno prav prišlo.

Notranji okvir stojala je prilagojen standardnim meram AŽ satnika, v stojalo pa ga vtaknemo z vrha.

Stojalo služi pri praktičnem pouku in natančnem opazovanju čebel ter pri podrobnem pregledu vsega, kar se dogaja na satu, ki smo ga vstavili v stojalo.

Stojalo oziroma vstavljen sat lahko poljubno sučemo levo ali desno in okrog svoje

starem satu, tako da prekinitve zaleganja in sedemdnednega šoka, o katerem piše Kuhelnik, ni bilo. Šesti dan so bila jajčeca in zalega že na dveh do treh satih. V štirinajstih dneh so družine izdelale od sedem do devet satnic, do konca avgusta pa deset do enajst. Ko sem 6. septembra pregledal družine, so imele šest do devet satov zalege.

Drugi dan po prestavljanju družin na satnice sem pričel zatirati tudi varoo. Za en dan sem vstavil po dve ploščici s fluvalinatom, naslednjega dne pa sem naštel od 700 do 1000 varoj na družino.

Zaradi kontrole sem v drugi polovici septembra ponovno vstavil v panje ploščice s fluvalinatom, tudi tokrat le za en dan. Rezultati so bili naslednji:

- 2 dodani ploščici: 19. 9.; odvzem ploščic: 20. 9.; odpadlo 1250 varoj;
- 2 ponovno dodani ploščici: 3. 10.; odvzem ploščic: 4. 10.; odpadlo 1400 varoj;
- ponovno dodani ploščici: 30. 10.; odvzem ploščic 31. 10.; odpadlo 42 varoj;
- ponovno dodani ploščici: 25. 11.; odvzem ploščic 26. 11.; odpadlo 6 varoj.

V eni družini je odpadlo 2838 varoj.

Če v panj niso bile vstavljene ploščice s fluvalinatom, je bil odpad varoe naslednji:

- od 20. 9. do 3. 10. 98 varoj,
- od 4. 10. do 16. 10. 75 varoj,
- od 17. 10. do 30. 10. 55 varoj,
- od 31. 10. do 25. 11. 4 varoe.

Skupaj 232 varoj

Po 19. 9. sem torej uničil še 3.080 varoj, če pa prištejem še varoo, ki sem jo uničil s prestavljanjem in izrezovanjem trotovine, sem uničil več kot 4000 varoj na družino.

Presenečen sem bil nad velikim številom varoj v septembru. Verjetno je bila enodnevna vstavitev ploščic s fluvalinatom prekratka, ker je v starem prestavljenem satu preživel nekaj varoj. Sumim pa tudi, da se je varoa selila v moje panje iz panjev dveh prevažalcev, ki sta imela svoja tovarnjaka ves avgust in september 150 oziroma 250 metrov proč od mojega čebelnjaka. Sumim, da je za okužbo kriv tudi napajalnik za čebele, kjer so se čebele srečevale, verjetno pa je bilo precej močno tudi zaletavanje čebel v tuje panje. Zato bom v prihodnje prekinil jesensko napajanje čebel in letos nadaljeval s poskusom.

Zelo pomembno pa je, da je v večini družin po obnovi satja povsem izginila poapnela zalega, v štirih družinah pa se je zmanjšala za 90 odstotkov. Na novem satju pa se je v minimalnem obsegu pojavila le pri dveh družinah.

Povedati moram, da sem ta preizkus izvedel po norveškem vzoru, ob nikakršni paši, kljub temu pa so bili rezultati zelo dobri.

Kakšen bo spomladanski razvoj družin in kako bo s poapnelo zalego (bojazen zaradi prestavitve starega sata, ki je bil okužen s poapnelo zalego) in varoo, bom opisal jeseni.

ČEBELARSTVO KOT HOBI

JANEZ RIBNIKAR

S čebelarstvom sem se začel ukvarjati doma kot otrok. Z bratom sva našla v grmovju čebeljo družino. Star čebelar nama je podaril kranjiča in tako se je začelo. Svoje čebelarstvo pa sem osnoval leta 1953. Do leta 1984 sem čebelaril z največ desetimi čebeljimi družinami. Z upokojitvijo sem čebelarstvo malo povečal, tako da imam sedaj okrog 20 pridobitnih družin. Poleg tega pa prezimim še nekaj rezervnih družin, ki jih spomladi, če je vse v redu, tudi nekaj prodam.

Zadnjih šest let vozim pridobitne družine v Jelendol nad Tržičem na gozdno pašo. Kraj je od doma oddaljen 11 km. Doma v prašilčkih vzrejam matice in jih zamenjujem skupaj s satjem. S tem skušam preprečevati rojenje.

V Jelendolu imam tudi opazovalni panj in za več let sem zbral točne podatke o donosu. Če odštejem leti 1985 in 1990, je bil povprečni donos od 15 do 20 kg na panj. Leta 1985 je bilo medenje slabo, lani pa še slabše, tako da sem stočil le okoli 7 kg

medu na panj. To pa sem dosegel le s tem, da sem že sredi junija krmil. Čebelarji prijatelji, s katerim skupaj čebelariva, je dejal, da njegov oče, ki je tudi čebelaril na tem mestu, nikoli ni krmil junija. Odvrnil sem mu: »Kar tehtnico poglej, ta ne laže.« Tako sva se sporazumela in krmila.

Osebnost sem prepričan, da čebelar, ki je junija prejšnje leto čebele zanemaril, ni točil ničesar. Matice so prenehale zalegati, ker ni bilo medenja, ko pa je nekaj dni medilo, pa ni bilo pašnih čebel.

Iz povedanega je jasno, da je tehtnica v čebelnjaku izredno pomemben pripomoček.

Leto 1990 je bilo izredno slabo. Veliko čebelarjev na našem območju ni dobilo niti kilograma medu. Sam sem od 20 pridobitnih panjev dobil 148 kg medu ali 7,4 kg na panj.

Za pregled sem si napravil izračun dohodka po sedanjih maloprodajnih cenah:

1. 148 kg medu po 80 din 11.840 din
2. 14 prodanih družin (7 – 10 S) (spomladi) 7.200 din

Skupaj dohodek 19.040 din
V resnici je ta dohodek seveda manjši.

IZDATKI:

1. 857 kg sladkorja po 12 din .. 10.284,00 din
2. žičniki 140,80 din
3. žica za žičenje 89,90 din
4. zdravila za varozo – spomladi .. 120,00 din

5. jeseni	160,00 din
6. razna druga zdravila	563,40 din
7. barva za panje	124,00 din
8. 150 satnic (551.3)	1.653,00 din
9. 150 satnikov (150 · 8,3)	1.245,00 din
10. pokrovčki (148 · 1) za koz.	148,00 din
Skupaj	14.528,10 din

Po sedanjih cenah sem obračunal med, sladkor, satnike in satnice, za vse ostalo pa sem upošteval tedanje cene.

Ni obračunano:

1. amortizacija opreme,
2. 60-krat po 22 km (prevoz z os. avtomobilom 1.320 km),
3. prevoz s tovornjakom v Jelendol,
4. celoletno delo in skrb,
5. mletje sladkorja, kvasa, sojine moke in še kaj, česar nisem sproti beležil,
6. razne organizacijske zadeve in pota v zvezi z nakupom materiala.

Vsak čebelar pa ve, da je potrebno nekaj medu odšteti za razne usluge. V obračunu sem navedel ves pridobljeni med in ga obračunal po sedanjih maloprodajnih cenah. Obračun pa bi bil bistveno drugačen, če bi navedel odkupne cene grosistov.

Iz navedenega sledi, da je čebelarstvo z manjšim številom panjev predvsem hobi, zato ga ni potrebno obdavčiti. Če bi se vsaj malo zavedali, kakšne so koristi čebel v naravi, bi morali čebelarstvo finančno podpreti. Tako pa bo tudi čebelar prispeval svoj delež družbi.

MOJE IZKUŠNJE

IVAN JAMNIK – Slovenj Gradec

Ob branju druge letošnje številke Slovenskega čebelarja sem naletel tudi na prispevek Karla Majcna »Moja sinička«. Tudi sam čebelarim že več deset let in v tem času sem večkrat opazoval siničke, kako pridno prihajajo na brade panjev in tolčejo po njih, dokler ne privabijo svojih žrtev. Tako tudi žolne. V panjih, v katerih ni čebel, pa iščejo zabujljene molje. Prav zaradi njih dajem vsako leto pred žrelo mrežo, ki jo odstranim šele ob cvetenju češenj in drugega sadja. Takrat imajo hrane dovolj, saj po cvetovih nabirajo črve. Očitno sinička tudi voha,

sicer bi raztrgala vse cvetove. Pred sinicami je zaščitil svoj čebelnjak tudi moj stari oče. Vsako jesen je ulovil kakšno mačko, jo nagačil in postavil v bližino panjev, potem pa jo je večkrat tudi premaknil.

V članku je gospod Majcen tudi omenil, da sinice ne jedo živih čebel. Tudi jaz ne jem živih rib in znano je, da vsaka žival svoj plen prej umori. Večkrat tudi vidim, da imajo čebelarji pred čebelnjakom veliko mrtvic. Včasih se to zgodi zaradi smrekove paše, po kateri čebele izgubijo dlačice in povsem potemnijo. Takšnih čebel pa druge

ne marajo več in jih preženejo iz svoje sredine. Pred mojim čebelnjakom mrtvic ni, ker poskrbim, da v bližini čebelnjaka biva družina ježev, tako da sproti počistijo mrtvice. Ker je moj čebelnjak v bližini kmetije in stare hiše, je okoli tudi precej miši. Nekoč sem nastavljal mišim strup v kleti stare hiše. Čez nekaj dni sem našel mrtvo miš, v bližini čebelnjaka pa še mrtvo ježevko. Takoj sem opazil, da ima mladiče. Domneval sem, da je gnezdo pod čebelnjakom, in ko sem z roko segel vanj, sem potegnil ven tri majhne ježke. Ježevka se je zastrupila z zastrupljeno mišjo in strup se je prenesel tudi v kri mladičev. Še isto jesen sem ulovil tri ježe in že lansko leto sem ponovno opazil štiri ježeve mladiče. Nauk pa je jasen: nikoli

več strupa v bližino čebelnjaka, ampak samo še pasti!

Pa še nekaj! Lani sem šel obiskat čebelarja, ki ima precej družin na stojišču visoko v hribih. Tedaj ga ni bilo doma, pa sem malo pogledal okoli. In imel sem kaj videti! V grmovju je bilo nametano satje, vosek se je topil od sonca, bube pa so bile gnile in črne. To gnilobo pa so obletavale čebele! Škoda je dvojna. Iz satja bi lahko pridobil vosek, iz nepokrite trotovske zalege pa bi lahko stisnil matični mleček, ki bi ga dal oslabei družini. S takim ravnanjem pa tudi širimo bolezen, in to ne samo v svojem čebelnjaku, ampak tudi drugam, saj verno, da čebele letijo od tri do pet kilometrov daleč.

MALI OGLASI

PRODAM čebele na satju. Telefon (069) 21-964.

PRODAM več čebeljih družin na AŽ satju, Pančur. Olševek 19, Kamnik.

PRODAM 42 čebeljih družin na 10 AŽ satih in TAM 2001 primeren za preureditev v prevozni čebelnjak. Telefon: (061) 485-669.

Iz društvenega življenja

VABILO NA 40. REDNO SKUPŠČINO ZVEZE ČEBELARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

V skladu z drugim odstavkom 22. člena pravil Zveze čebelarских društev Slovenije in sklepa izvršnega odbora ZČDS z dne 9. 3. 1991 sklicujem 40. redno letno skupščino Zveze čebelarских društev Slovenije. Skuščina bo

v soboto, 6. aprila 1991 ob 9. uri

v veliki dvorani Doma JLA, Trg OF 13, v Ljubljani.

Prosim čebelarske organizacije, da v skladu z 21. členom pravil ZČDS za območje cele občine delegirajo le enega delegata, kateremu vročijo potrdilo o zastopanju vseh čebelarjev v občini. Ime, priimek in naslov delegata nam sporočite čimprej.

Gradivo za skupščino smo poslali vsem čebelarskim društvom 30 dni pred predvidenim sklicem.

**Predsednik ZČDS:
MARJAN SKOK**

OBVESTILO O XIV. SREČANJU IN TEKMOVANJU MLADIH ČEBELARJEV, KI BO 11. MAJA 1991 V LOVRENCU NA POHORJU

Obveščamo čebelarke krožke oziroma njihove mentorje, da čimprej pošljejo na Zvezo čebelarstvih Slovenije, Cankarjeva 3, 61000 Ljubljana, prijavnice za XIV. srečanje in tekmovanje mladih čebelarjev, ki bo 11. maja 1991 v Lovrencu na Pohorju. V kateri šoli bo tekmovanje, vas bomo obvestili v prihodnji številki, ker trenutno še ni dokončnega dogovora.

Prijavnice napišite sami. Navesti morate naziv in naslov šole ali društva, kjer krožek deluje, število ekip (največ tri) in v kateri kategoriji bodo ekipe tekmovali (v nižji, srednji ali višji). Navedite tudi skupno število oseb, ki se bodo udeležile tekmovanja. Prosimo vas, da prijavnice za tekmovanje pošljete na ZČDS najkasneje do 25. aprila 1991.

Organizator letošnjega srečanja in tekmovanja mladih čebelarjev ČD Lovrenc na Pohorju opozarja vse mentorje, da bo le za pravočasno prijavljene ekipe zagotovil vse pogoje za nemoteno bivanje in tekmovanje. Sporočite, če potrebujete prenočišče.

Tekmovanje bo potekalo v treh kategorijah (nižja, srednja, višja), vsaka šola pa lahko v eni kategoriji nastopi le z eno ekipo, ko jo sestavljata dva člana. Testnih vprašanj pred tekmovanjem ne bomo pošiljali.

KOMISIJA ZA ČEBELARSKI NARAŠČAJ

OBDAVČITVE ČEBELARSTVA PO NOVI ZAKONODAJI

Na podlagi zakona o začasnih ukrepih o davkih od prometa proizvodov in storitev (Ur. list SFRJ, št. 4/91, ki ga je potrdila tudi Skupščina Republike Slovenije) so s 3-odstotnim temeljnim prometnim davkom obdavčeni vsi čebelarji pridelki in reproductivni material. Oboje spada pod tarifno številko 8 citiranega zakona.

Možne oprostitve plačila temeljnega prometnega davka za gradbeni material za gradnjo ali adaptacijo kmetijskih objektov pa je deležen individualni kmetijski proizvajalec, če mu je kmetijstvo edini in glavni poklic in je zavarovan po predpisih o zdravstvenem oziroma pokojninskem zavarovanju po predpisih o zdravstvenem oziroma pokojninskem zavarovanju kmetov (torej čebelarji, ki so zavarovani kot kmetje).

Drugi predpis, po katerem bo obdavčeno tudi čebelarjenje kot osnovna ali dopolnilna dejavnost, pa je novi republiški zakon o dohodnini (Ur. list Republike Slovenije, št. 48/90). Členi 32, 33 in 35 tega zakona določajo, da plačuje davek tudi fizična oseba (zavezanec), ki dosega dobiček z opravljanjem kmetijske dejavnosti na ob-

močju Republike Slovenije. Zaradi lastne in davčne evidence so zavezanci dolžni voditi poslovne knjige oziroma evidence, ki jih predpiše republiški davčni organ.

Toliko o zakonu!

Vsem čebelarjem svetujemo, da vestno shranjujejo račune za vse izdatke za svoje čebelarstvo (sladkor, satnice, zdravila, veterinarske usluge itd.) in jih beležijo. Ko bo ustrezni republiški organ predpisal v 35. členu citirano evidenčno knjigo, vas bomo o tem obvestili. Zavedati se moramo, da bomo le z dokazili o vlaganjih v svoje čebelarstvo lahko dokazali izdatke, če nas bo pristojna občinska davkarija obdavčila za dobiček iz čebelarstva.

ZČDS je pri pristojnih organih že skušala doseči oprostitve obdavčevanja čebelarjev, vendar doslej v tem še ni uspela. Enake poskuse za oprostitve nekaterih obdavčitev je podvzela tudi Zadržna zveza Slovenija, žal z enakim (negativnim) izidom kot ZČDS, vendar si bomo oboji še naprej prizadevali za doseg tega cilja.

Strokovna služba ZČDS

PA ŠE TO!

Mnogi čebelarji in društva zelo neradi povedo, s kolikimi čebeljimi družinami čebelarijo in koliko čebeljih proizvodov pridelajo. Vse je namreč strah, da bo Zveza čebelariskih društev te podatke posredovala davčni upravi, ki bi po teh podatkih obdavčila čebelarje.

STRAH JE POPOLNOMA ODVEČ!

ZČDS jamči za tajnost vseh podatkov, ki ji jih sporočijo posamezni čebelarji ali njihova društva. Kdor koli bi te podatke pridobil na nelegalen način, jih uradno ne sme uporabljati. Le pooblaščenice institucije (Zavod za statistiko, Veterinarska inšpekcija ali z zakonom pooblaščen popisovalci česar koli) lahko zbirajo in objavljajo podatke, ki so vnaprej točno opredeljeni v navodilu popisa. Podatki, ki jih zbira ZČDS, pa so zgolj za interno uporabo, kot podpora pri nastopih pred organi oblasti, ki na kateri koli način finančno ali strokovno podpirajo čebelarstvo (regresi, izobraževanje itd.)

Strokovna služba ZČDS

Prosimo vsa društva, da nam sporočijo naslove in telefonske številke vseh poverjenikov za dovoz čebel na pasišča in tudi pristojnih veterinarskih inšpektorjev, zaradi objave v Čebelarju.

ŠE NEKAJ INFORMACIJ O MEDNARODNEM SIMPOZIJU APIMONDIE V KUMROVCU

dr. ĐURO SULIMANOVIĆ

Kakor smo že objavili, bo letos od 6. do 8. maja v okviru predkongresnih prireditev v Kumrovcu mednarodni simpozij Apimondie na temo »Vzreja in selekcije čebel«.

Glede na prijave strokovnjakov lahko sklepamo, da bo simpozij na visoki strokovni ravni. Zaradi tega smo se odločili, da bomo sodelovanje na simpoziju omogočili čim večjemu številu čebelarjev. Z najbolj znanimi strokovnjaki iz Evrope smo se dogovorili, da bodo v nedeljo, 5. maja, sodelovali na okrogli mizi, na kateri bodo po uvodnih predavanjih odgovarjali na vprašanja čebelarjev.

Mislimo, da je to za vse čebelarje, predvsem pa za vzrejevalce matic in čebelarje, ki se ukvarjajo s selekcijo čebel, enkratna priložnost, da spoznajo najnovejše izsledke selekcije v svetu.

Do sedaj so svoj prihod prijavili predstavniki štirih nemških, dveh belgijskih in po en avstrijski, italijanski, francoski in slovenski inštitut. Prof. Rutner, ki je bil dolgoletni predstojnik enega največjih nemških inštitutov, je predlagal, da se predstavniki evropskih inštitutov na simpoziju dogovorijo o mednarodnem sodelovanju na področju raziskovanja selekcije čebel. Organizator bo v sodelovanju s tujimi in domačimi proizva-

jalci pripravil razstavo čebelarске opreme, dogovarjajo pa se tudi, da bodo čebelarji lahko razstavljene izdelke, ki jih bo ocenila mednarodna komisija, tudi kupili.

Čebelarje prosimo, da svojo udeležbo prijavijo čimprej in hkrati tudi plačajo kotizacijo. Pravočasna prijava in vplačilo sta predpogoj za prejem pisnih gradiv simpozija.

Polna kotizacija za celoten simpozij je 1.300, din. V ceno so vključena pisna gradiva, vstopnice za vse prireditve, izposoja aparata za prevajanje, udeležba na koktajlu in zaključni večerji.

Cena za razstavni prostor je 1.000,00 din.

Dnevna karta za sodelovanje na simpoziju je 500,00 din.

Pisne prijave in kotizacijo – vplačilo pošljite na Pčelarski centar, Kačičeva 16, 41000 Zagreb, žiro račun 35240-601-2484, s pripisom – kotizacija za simpozij v Kumrovcu.

Za vse informacije o rezervaciji in ceni prenočišča v Kumrovcu pokličite po telefonu Pčelarski centar, Kačičeva 16, 41000 Zagreb, telefon (041) 174-254, 175-530.

FRANC FRANTAR

Januarja letos nas je presunila vest, da je umrl član naše Čebelarke družine Cerklje Franc Frantar. Rodil se je leta 1941 na Zg. Brniku v številni družini. Franc je bil vesele narave, zato se je ob čebelah

ukvarjal tudi z glasbo. Kot nekajletni predsednik naše čebelarke družine se je zavzel, da smo tudi čebelarji sodelovali na razstavi »Cvetja in lovstva«. Rad se je ukvarjal tudi s čebelarskim podmladkom, saj je bil prvi mentor-praktik čebelarskega krožka na osnovni šoli Davorina Jenka v Cerkljah.

Za svoje čebele je imel še velike načrta. Pod Poženikom si je urejal čebeljak, kamor jih je nameraval preseliti. A bolezen mu je prekrizala načrte.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

**Čebelarica družina
Cerklje**

IVAN KELBIČ st.

Novembra lani smo se na Gorci v Malečniku poslovili od čebelarja in gasilca Ivana Kelbiča st.

Rodil se je leta 1924. Po poklicu je bil čevljarški mojster. Vsa leta je bil zaposlen v tovarni čevljev Lilet

v Mariboru. Ob službi je vedno našel dovolj časa za svoje čebele, s katerimi se je ukvarjal 35 let. Čebelaril je v 10 AŽ panjih. Pred sedmimi leti pa je moral zaradi alergije opustiti čebelarjenje. Kljub temu je ostal redni član ČD Malečnik. Že leta 1957 je sodeloval pri ustanovitvi družine in tedaj postal tudi njen tajnik. Kasneje je bil dejaven zlasti na strokovnem in organizacijskem področju. Ob ustanovitvi čebelarskega krožka na osnovni šoli Malečnik je bil 5 let mentor krožka, hkrati pa še predsednik nadzornega odbora ČD Malečnik.

Sedem let je bil tudi član ČD Pobrežje. Za svoje plodno delo v čebelarstvu je prejel odličje Anton Janša III. in II. stopnje.

Na njegovo zadnjo pot smo ga čebelarji pospremili s čebelarskim praporom.

Člani ČD Pobrežje in ČD Malečnik ga bomo ohranili v lepem spominu.

**Čebelarica družina
Malečnik**

FRANC STALE

V Mengšu smo se oktobra lani poslovili od člana naše čebelarke družine Franceta Staleta.

Rojen je bil leta 1908 v Našovčah. Po poklicu je bil zidarški mojster, v prostem času pa tudi vnet čebelar.

Čebelaril je več kot pol stoletja, največ s 40 čebeljimi družinami, ki jih je prevažal na pašo širom Slovenije, zadnja leta pa zaradi slabega zdravja samo v Belo krajino. Tu je še tri tedne pred svojo smrtjo postavil stalni čebeljak.

V dolgih letih čebelarjenja je bil ves čas vključen tudi v čebelarsko organizacijo, kjer je delal v organih čebelarke družine, s svojimi izkušnjami pomagal mladim čebelarjem, se udeleževal čebelarskih srečanj, občnih zborov in predavanj vse dotlej, dokler mu je to dopuščalo zdravje.

Za ta njegov trud in delo v čebelarstvu mu je Čebelarsko društvo Domžale leta 1973 podelilo odličje Anton Janša III. stopnje. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

**Čebelarica družina
Mengeš**

IVAN ŠALAMON

Velenjski čebelarji smo ob koncu lanskega leta izgubili našega dolgoletnega člana Ivana Šalamona. Smrt ga je po nenadni bolezni odtrgala od dela pri njegovih čebelah.

Več kot 30 let je bil član

naše družine, od tega 10 let aktivni sodelavec izvršilnega odbora.

Tovarištvo in pristen odnos do ljudi smo cenili mnogi njegovi tovariši, med katerimi je njegov odhod pustil globoko vrzel.

**Čebelarica družina
Mlinšek**

ALBERT ŠAVPERL

Po hudi bolezni je v 78. letu umrl dolgoletni član našega društva Albert Šavperl iz Šentilja pri Mislinju.

Ko je bil star 15 let in se je učil za čevljarja, je mojstru pomagal tudi pri čebelarstvih opravilih. Tako se je navdušil za čebele, si kupil svoje in postal skrben in vesten čebelar. Po mojstrove smrti je poleg svojih oskrboval tudi njegove čebele.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

**Čebelarica društvo
Slovenj Gradec**

POLDE GARTNER

Lansko pomlad smo zvedeli, da je umrl dolgoletni član naše čebelarice družine Polde Gartner.

Rodil se je leta 1937 v Železnikih. S čebelarstvi veščinami se je pričel seznanjati že kot otrok, ko je svojemu stricu pomagal pri raznih opravilih in prevozi na rana pasišča. Tudi sam si

je poleg hiše postavil čebelnjak in ga naselil. Vrsto let je bil blagajnik naše družine. Bil je tudi vnet lovec, aktiven pa je bil še na športnem področju, predvsem pri vzgoji smučarskega naraščanja.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

**Čebelarica družina
Selca nad Škofjo Loko**

ANTON LEVSTEK

Avgusta 1990 smo se člani ČD Ribnica poslovili od našega prizadetnega člana Antona Levstika. Tone se je rodil v delavski družini v Loškem potoku. Že pred drugo svetovno

vojno se je družina preselelila v Podgoro pri Ribnici. Vojna je družino hudo prizadela, saj so otroci ostali brez očeta in matere, od doma pa so ostale le ruševine. Po vojni se je Tone zaposlil v Kmetijski zadrugi v Ribnici, kjer je opravljal različna dela in dočkal tudi zasluženi pokoj.

Tone je z manjšimi prekinitvami čebelaril trideset let, ob tem pa se je vestno seznanjal s strokovno literaturo. Zanimale so ga predvsem čebelje bolezni. S svojim znanjem je rad pomagal tudi drugim čebelarjem. Bil je aktiven tudi v čebelarstvem društvu, zato je prejel tudi odličji Anton Janša II. in III. stopnje.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

**Čebelarica društvo
Ribnica**

PREMINULIM ČLANOM ČD LITIJA V SLOVO

MARTIN HOSTNIK-MAČEK

Luč sveta je zagledal leta 1920. Njegovo življenje je teklo tako kot v večini kmečkih družin takratnega povojnega obdobja. Previharil je vojna leta, se po vojni oženil in prevzel Mačkovo kmetijo. Prijelo se ga je ime Maček in pod tem imenom smo ga poznali vsi čebelarji. Bil je trden in odločen kmet in dober čebelar. Bil je član upravnega

odbora in odlikovan z odličjem A. Janša III. stopnje. Gradil je tudi čebelnjake in tudi marsikatera streha še ohranja spomin nanj. Žal je njegovo srce omagalo prezgodaj.

JANEZ VERTAČNIK

Rodil se je pred prvo svetovno vojno, ko življenje ni bilo lahko. Že kot fanté je pričel

čebelariti, o čemer je pogosto rad pripovedoval. Bil je med prvimi člani našega društva, ki letos praznuje 70-letnico obstoja. Dolga leta je bil njegov predsednik in eden izmed prvih organizatorjev dejavnosti društva. Kot železniški uslužbenec je bil organizator čebelarskih prevozov na paše v tistih davnih časih, ko so na paše prevažali z vagoni. Bil je naprednih strokovnih misli. Rad je svetoval, posebno še mladim, a nikomur ni vsiljeval svojih pogledov. Ponašal je rekel: »Poslušaj vse, premisli, potem pa naredi tako, kot odgovarja tebi in tvojim čebelam.« Za svoje delo je prejel odličji Anton Janša III. in II. stopnje. Zaspal je skupaj s svojimi čebelami.

VIKI MLINAR

Rodil se je v viharjih časih druge svetovne vojne. Bil je voznik reševalnega vozila in marsikatero življenje je bilo v njegovih rokah. Po naporni službi so mu bile čebelice pravo veselje in razvedrilo, ki ju je prenašal tudi na svojo družino. Čebelarji so ga izvolili v upravni odbor. Njegova zagnanost in umirjenost sta bili prava osvežitev. Žal, prekratka. Pomagal je veliko ljudem, sam pa še razmeroma mlad omahnil sredi največjega čebelarskega vrveža.

FRANC ZAVRŠNIK

Rodil se je leta 1909 v Šentjanžu. Zaposlil se je v Šmartnem, tam živel in vneto čebelari s 30 do 35 družinami. Njegovo življenje je bilo razpeto med družino, tovarno in čebelami. Rad je bil z njimi, saj so mu

krajšale čas in pestrile življenje.

ALOJZ ŠUŠTERŠIČ

Rodil se je v Mednem leta 1908. Zaposlil se je v Litiji, se oženil in si ustvaril družino, ki jo je preživil kot klepar. Marsikatera streha je bila okrašena z njegovimi žlebovi. Tudi društveni čebeljak ni ostal brez njih, saj je s svojim delom vedno rad pomagal. Bil je molčeč človek, tako da si ga moral

dobro poznati, da si prodrl v njegovo dušo. Za svojo delo je prejel odličje Anton Janša III. stopnje. Bil je tudi član upravnega odbora. Moči so mu postopoma pešale, toda na svoje ljubljene ni pozabil do zadnjega, ko je še dajal sinu napotke. Ni mu bilo vseeno, kako bodo prezimile.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

ANTON SKOBE

Rojen je bil pod znamenitimi Vačami na trdni kmetiji, ki jo je vodil vrsto let. Predah med napornim delom na kmetiji si je privoščil pri svojih čebelicah. V vojni vihri je marsikomu pomagal, njegova streha je bila dom vsem, ki so si želeli svobode in miru. Za svoje čebelarsko delo je prejel odličje Anton Janša III. stopnje. V čebelarskem duhu je vzgojil tudi svoje sinove, ki so vsi postali vneti čebelarji. Njegovo delo torej ne bo pozabljeno. Na zadnji poti smo ga pospremili v velikem številu.

ALOJZ BUČAR

Rodil se je leta 1921. Zaposlen je bil v rudniku. Čebelariti je začel leta 1950. Navdušen čebelar je ostal do svoje smrti. Vrsto let je bil član upravnega odbora in delegat. Pogosto je sodeloval pri raznih dejavnostih društva. Za svoje delo je prejel odličje Anton Janša III. stopnje. Bil je tudi prevažalec, opravljal pa je tudi delo čebelarskega preglednika. Pogosto pogrešamo njegovo hudomušnost.

JANEZ OVEN

Rodil se je v Šentlovrencu leta 1892. Oženil se je v Šmartnem. Čebelariti je pričel še kot kratkohačnik in je čebelari do smrti. Bil je starosta šmarskih čebelarjev. Njegova umirjenost pa mu je namenila dolgo življenje, saj je doživel 95 let. Umrl je v času največjega razvoja ljubljenskih živalic. Njegovo življenje je bilo dostojanstveno, tako pa smo ga pospremili tudi na njegovi zadnji poti.

MALI OGLASI

PRODAM 10 čebeljih družin v AŽ panjih na 10 satov. Panji so novi, cena po dogovoru. Alojz Kubelj, Bukovica 54, 61217 Vodice, tel.: (061) 843-168.

PRODAM 40 čebeljih družin na AŽ satju. Jože Kovač, Predoslje 131 a, 64000 Kranj, tel.: (064) 325-050 – dopoldne.

IZDELUJEM plastične matične rešetke za LR panje dimenzije 504 x 412 mm debeline 0,5 mm, za zaklade in ostale dimenzije po naročilu, begalnice za izgon čebel iz medišč in spenjalce za povezovanje LR panjev. Informacije in naročila sprejemam pisno ali po telefonu (061) 576-364. Ing. Miro Rukavina, Marije Hvaličeve 38, 61117 Ljubljana.

PRODAM TAM 5000 registriran in predelan za prevoz čebel. Stjepan Pokrič, Vučetinec 70, 42311 Lopatinec.

PRODAM 15 AŽ naseljenih panjev, 9 in 10 satarjev. Leopold Lozar, Prvačina 33, Dornberk.

PRODAM čebelje družine na AŽ satju (5-satarji). Pavel Zaletel, Trpinčeva 94, Ljubljana, Fužine.

PRODAM večje število čeb. družin na mladem satju po dogovoru. Tel.: (062) 774-907. Kličite po 20. uri.

PRODAM kamion Zastava 620 predelan kason za 42 AŽ panjev, 9- satarjev. Tel.: (067) 78-444 – popoldan.

PRODAM funkcionalno odlično prirejen tovarnjak za 60 panjev in nekaj čebeljih družin s 5 in 10 satnimi panji, nakladnimi panji grom mere in v koših. Tel.: (061) 59-610.

PRODAM čebele. Tel.: (064) 324-660.

PRODAM 8 čebeljih družin v AŽ panjih, 9-satne. Anton Kodran, Benedikova 5, 64000 Kranj. Tel.: (064) 310-624.

ZARADI bolezni ugodno prodam 15 AŽ panjev z družinami. Franc Cerar, Mala Sela 13, Vače pri Litiji.

KUPIM knjigo SODOBNO ČEBELARSTVO – praktični del. Janez Poklukar, Senično 27, 64290 Tržič, tel.: (064) 57-957.

10 čebeljih družin na AŽ satju prodam. Cena po dogovoru. F. Javornik, tel.: (061) 771-282, kličite med 16. in 17. uro ali zvečer.

PRODAM nekaj družin na AŽ in LR satju s panji ali brez, prazne LR panje in 200 že rabljenih LR satnikov. Firm, Podšentjur 10, Litija, tel.: (061) 882-096.

PRODAM 20 čebeljih družin s panji AŽ ali brez (9-satne). Anton Zupančič, Beblerjev trg 12, Ljubljana, tel.: (061) 40-403 popoldan.

PRODAM čebelje družine na 10 satih AŽ in LR mere z novimi panji ali brez in mladimi maticami. Tel.: (061) 781-082 dopoldne, (061) 781-180 popoldne ter soboto in nedeljo (Korošec).

UGODNO prodam satnike za LR in aŽ panje, zbite ali razstavljene. Tel.: (061) 851-735 – po 20. uri.

ZARADI bolezni-invalidnosti nujno prodam vseh 20 čebeljih družin v 10-satnih AŽ panjih, s panji ali pa brez, in to družine na od 5 do 10 satov, tudi posamezno. Prodajam tudi prikolico, prirejeno za prevoz 10 AŽ panjev na 10 satov in prevozno z os. avtomobilom. Vse po zelo ugodni ceni za kupca. R. Brajdih, Ul. 25. maja 81, 65000 N. Gorica, tel.: (065) 26-068.

POCENI prodam 4 nove AŽ panje, 9-satarje in nekaj rabljenih pet- in sedem-satarjev. Jerkič, Ajdovščina, Polževa 12/c, tel.: (065) 61-291.

PRODAM 15 naseljenih AŽ panjev in stiskalnice za izdelavo satnic. Informacije Janez Rogač, Tišina 64, 69251 Tišina, tel.: (069) 46-376.

UGODNO prodam kontejner za prevoz 32 AŽ panjev 10-satarjev in 15 AŽ panjev s čebelami in 15 LR v dveh ali treh nakladah. Alojz Luin, Vegova 6, Koper, tel.: (066) 23-631 – v večernih urah.

PRODAM čebelnjak z 48 AŽ naseljenimi panji in priborom. Telefon vsak dan od 7. do 15. ure (0608) 61-271.

PRODAM prevozni čebelnjak TAM 5500 za 74 AŽ deset-satarjev in 6 šest-satarjev s čebelami in panji ali brez. Franc Skufca, Ponova vas 43, Grosuplje, tel.: (061) 773-777.

PRODAM kamion za prevoz čebel TAM 5500 ali menjam za gradbeni material. Tel.: (068) 28-055.

PRODAM panje 10-satarje nove; satnice. Tel.: (061) 481-574.

LIPOVE satnike AŽ mere prodam. Tel.: (061) 559-594, kličite po 16. uri.

PRODAM 4-satno aluminijasto točilo po polovični ceni. Tel.: (063) 856-825 – dopoldan.

MONTAŽNI čebelnjak za 20 AŽ panjev prodam. Tel.: (061) 752-300.

PRODAM ali zamenjam za gradbeni material čebelje družine AŽ in LR na 10 satov z mladimi maticami z novimi panji ali brez. Prodajam tudi panje LR (lahko po delih) in osmukalnice. Tel.: (061) 781-082 dopoldne, doma (061) 781-180, Korošec.

PRODAM 20 čebeljih družin na satju. Vinko Martinčič, Hribarjeva 1, 61380 Cerknica. Tel.: (061) 791-553.

UGODNO prodam 6 čebeljih družin v rabljenih AŽ panjih, 10-satarjih ali na satju. Tel.: (0608) 33-606.

UGODNO prodam TAM 110 atestiran za prevoz čebel in 40 naseljenih AŽ 10-satarjev. Tel.: (068) 42-827 – zvečer.

PRODAM prevozni čebelnjak TAM 5000, generalno obnovljen z 48 panji. Tel.: (062) 31-046.

PRODAM 35 čebeljih družin in satnike zbite. Jože Hladnik, Gorenja vas 222, tel.: (064) 68-371.

PRODAM 20 čebeljih družin na AŽ satju. Felicijan Jože, Vel. Podlog 37, 68273 Leskovec pri Krškem. Tel.: (0608) 75-733.

ZDRAVE čebelarje družine na 7, 10 AŽ satih, lahko tudi s panji prodam. Telefon: (064) 79-055.

CENJENE čebelarje obveščam, da izdelujem panje AŽ 10- in 9-satarje po konkurenčnih cenah. Panje lahko dobite takoj, lahko z dostavo na dom. Praprotnik Stanko, Hum 32, 62270 Ormož, tel.: (062) 701-593.

KUPIM čebelarstvo tehnico za pod panj po solidni ceni. Prebil Janko, Ljubogojna 19, Horjul.

PRODAM 10-15 zdravih družin na AŽ satju. Nahtigal, Potoče 15, Preddvor, tel.: (064) 45-119.

IZDELUJEM plastične pokrove za steklene kozarce z navojem in brez navoja. Anton Bizjak, tel.: (067) 23-586.

IZDELUJEM vse vrste AŽ panjev od 9 do 12 satov in prašilčke na 5 in 7 satov ter LR panje in smukalce za cvetni prah. Ugodni plačilni pogoji in konkurenčne cene. Mizarstvo Dobnikar, Visoko 93, 64208 Senčur, tel.: (064) 43-007.

PRODAM večje število čebel na satju (10 satih, 7 in 5 satih). Tel.: (061) 551-568 ali 741-542.

PRODAM večje število čebeljih družin na 5 in 7 AŽ satov. Tel.: (069) 23-582.

PRODAM čebelnjak prikolico z 12 AŽ panji. Tel.: (064) 41-663 ali 43-123.

PRODAM 5 čebeljih družin na AŽ satju (9-satarje). Anton Frelih, Posavec 42, p. Podnart, tel.: (064) 70-534.

OBNOVLJEN TAM 5000 za 56 AŽ in 4 polovičarje (10-satarje) prodam. Tel.: (061) 310-591 dopoldne, 447-566 – popoldne.

PRODAM 50 čebeljih družin na AŽ satju. Informacije po tel.: (061) 266-488.

PREVOZNI čebelnjak TAM 4500, registriran za prevoz 62 AŽ panjev (10-satarjev) prodam za 5.500 DEM v dinarski protivrednosti. Tel.: (061) 662-355 Miklič.

ČEBELARJI – Nudim vam sladkorne pogače API VITAL z dodatkom C vitamina in natrijevega benzoata, ki oba zavirata razvoj poapnele zalege. Po povzetju vam lahko dostavimo pogače v kilogramski plastični embalaži. Po predhodnem dogovoru pa lahko osebno prevzamete pogače tudi v sodih ali v vaših satnih pitalnikih, ki vam jih napolnimo. Cena pogač je zelo ugodna. Naročila in vse informacije sporočite na naslov JOŽE ŠALAMUN, Banovci 5a, 69241 VERŽEJ, telefon (069) 87-333.

UGODNO prodam TAM 2001, predelan v prevozni čebelnjak za 36 AŽ panjev, vozen z B kategorijo in registriran. Telefon (061) 612-043.

PRODAM več čebeljih družin na štirih do devetih AŽ satih. Tel.: (061) 213-292 zvečer po 20. uri.

PRODAM 10 zdravih čebeljih družin na AŽ panjih (na 5, 9 in 10 satov). Tel.: (061) 782-133 od 18. do 19. ure, Anton Erčulj, Zagorica 11, Videm-Dobropolje.

PRODAM več družin na LR satju. Jože Stanič, Župelevec 12, Kapele, telefon: (0608) 68-315 – kličite zvečer.

PRODAM 25 družin na sedmih AŽ satih, družine so zdrave in močne. Telefon: (061) 59-559.

PRODAM TAM 2001, predelan za prevoz 36 AŽ panjev. Je generalno obnovljen in z atestom, telefon (061) 773-755.

PRODAM stiskalnico za izdelavo AŽ satnic, stare AŽ panje po 200,00 din, in naseljene AŽ panje po 120 DEM. Alojz Klenovšek, Kojso 7, Boštanj, telefon (0608) 82-203.

PRODAM dvoosno prikolico za 20 AŽ panjev. Prevoz z osebnim avtomobilom. Franc Omahna, Prevoje 9, Lukovica. Tel.: (061) 735-096 – popoldne.

Plemenilna postaja Josipa Verbiča iz Kamniške Bistrice obvešča čebelarje, da zbira prednaročila za gospodarske matice. Interesenti naj sporočijo število in okviren datum prevzema na naslov: Sitar Franc, Košiče 10, 61240 Kamnik, tel.: (061) 832-421.

OBVESTILO

Zveza čebelarских društev bo spet organizirala tečaj za čebelarje začetnike. V Ljubljani in Mariboru smo se uspeli dogovoriti za uporabo dveh šolskih čebelnjakov s spremljajočimi prostori, v katerih bodo potekali tečaji. V naslednjih letih bodo tečaji potekali tudi drugje.

Uposabljanje čebelarjev bo trajalo dva vikenda (sobota in nedelja) v dopoldanskih urah. Okvirna cena tečaja naj bi bila 1.000,00 din na osebo.

Interesenti z omenjenih območij naj se pisno javijo na naš naslov do 20. aprila 1991. Maja bomo napravili razpored tečajev in o tem obvestili prijavitelce. K obvestilu o datumu, kraju in urniku tečaja bomo priložili tudi položnico za plačilo tečaja.

**Strokovna služba
ZČDS**

Poduzeće za proizvodnju, trgovinu, uvoz-izvoz, ugostiteljstvo i turizam, s p. o.

41000 ZAGREB — Jakova Gotovca bb — Telefon: (041) 447-528 — Telefax: 447-884

PRVO IN EDINO PRIVATNO PODJETJE V JUGOSLAVIJI ZA PROIZVODNJO, ODKUP IN PREDELAVO TER UVOZ-IZVOZ MEDU, ČEBELJIH PRIDELKOV, ORODJA IN PRIBORA ZA ČEBELARSTVO

V naših prodajnih centrih:

- V ZAGREBU, JAKOVA GOTOVCA bb, telefon 041/447-528
- V SARAJEVU, PETRA KAČIČA 17a, telefon 071/705-903
- V BOROVI, KARLA MARXA bb, telefon 056/64-809
- nudimo med, čebelje pridelke in opremo za čebelarstvo
- odkupujemo med, med v satju, propolis, vosek, cvetni prah in matični mleček
- zastopamo svetovno priznane proizvajalce čebelarске opreme
- nudimo vam več oblik kooperacije
- nabavljamo čebelarjem stekleno embalažo in sladkor za prehrano čebel
- v našem obratu v Zagrebu vam nudimo pakiranje medu v kozarce

**IŠČEMO PROIZVAJALCE ČEBELARSKE OPREME IN PRIBORA ZARADI
VEČLETNEGA POSLOVNEGA SODELOVANJA**

Organiziramo strokovna predavanja in seminarje za začetnike in čebelarska društva.
Organiziramo obiske čebelarskih sejmov in razstav izven Jugoslavije.

OB JUBILEJU 18-LETNICI DELOVANJA BOMO NAGRADILI KUPCE ČEBELAR- SKEGA ORODJA IN PRIBORA:

- NAJVEČJEGA KUPCA SATNIC IN NAJVEČJEGA KUPCA ČEBELARSKEGA ORODJA IN PRIBORA V LETU 1991 BOMO NAGRADILI Z DVODNEVNIM OBISKOM ČEBELARSKEGA SEJMA LETA 1992 V VERONI, ITALIJA.
- PET KUPCEV SATNIC IN PET KUPCEV ČEBELARSKEGA ORODJA IN PRIBORA BOMO NAGRADILI Z ENODNEVNIM IZLETOM NA ČEBELARSKI KONGRES V SPLIT.

ŽREBANJE BO 15. 9. 1991, IMENA NAGRAJENIH PA BOMO OBJAVILI V VSEH ČEBELARSKIH ČASOPISIH.

**PRIDITE IN PREPRIČAJTE SE! NIHČE V JUGOSLAVIJI NE POSLUJE TAKO KOT
»APIMARKET« IN SAMO »APIMARKET« VLAGA V SVOJE LJUDI!**

APIS M & D. D.O.O.
MARKO DEBEVEC
ČUŽA 7
61360 VRHNIKA
telefon: (061) 751-282

PRIZNANO VZREJEVALIŠČE MATIC
DEBEVEC – VRHNIKA
SPREJEMA PREDNAROČILA ZA
KVALITETNE SELEKCIONIRANE
IN OZNAČENE MATICE
KRANJSKE PASME.
ČEBELARJEM NUDIM TUDI
ČEBELJE DRUŽINE NA 5, 7
SATOV MESECA MAJA.

OBVEŠČAMO VSE ČEBELARJE IN ČEBELARSKA DRUŠTVA, da izdelujemo hladno valjane nelomljive satnice vseh dimenzij:

- satnice naredimo iz prinesenega voska (predelava),
- imamo urejeno vso dokumentacijo (dovoljenja) in pogoje za izdelavo,
- satnice steriliziramo na 120 °C v oljnih sterilizatorjih,
- še bolje je, če se za nabavo satnic dogovorite v okviru čebelarskega društva, po dogovoru lahko pridemo po vaš vosek tudi mi
- cene za predelavo voska v satnice so v predsezoni zelo ugodne.

MIZARSTVO KRŽE – z dolgoletno tradicijo – VRHNIKA

Izdelujemo kvalitetne AŽ panje po konkurenčnih cenah. Panji so iz kvalitetnega smrekovega lesa in rogljičeni (cinkani). Satniki so iz lipovega lesa in vrtani za žičenje. Desetsatne AŽ panje lahko dobite takoj, za ostale vrste panjev tipa AŽ pa sprejemamo naročila.

Franc Krže, Idrijska 3, 61360 VRHNIKA, telefon (061) 751-317.

Casopis Slovenski čebelar je ustanovilo »Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko Koroško in Primorsko« leta 1898.

Izdaja ga Zveza čebelarskih društev Slovenije, Cankarjeva 3/II, 61000 Ljubljana, tel.: (061) 210-992.

Časopis izhaja v Ljubljani vsakega 1. v mesecu in je oštevilčen z zaporedno številko meseca. Časopisni (izdajateljski) svet sestavljajo: Andrej Dvoršak, Ivan Esenko, mag. Franc Javornik, Andrej Jernej, inž. Ervin Kuhar, dipl. oec. Aleš Mižigoj, inž. Janez Poklutar.

Uredniški odbor sestavljajo: prof. Janez Mihelič, inž. Jože Babnik, Andrej Dvoršak, mag. Franc Javornik, inž. Janez Poklutar in Pavle Zaletel.

Glavni in odgovorni urednik: prof. Janez Mihelič

Lektorica: prof. Nuša Radinja

Letna naročnina za nečlane znaša 320,00 din. Posamezna številka pa stane 30,00 din.

Članarina, v katero je všteta tudi naročnina za Slovenski čebelar, znaša 270,00 din.

Člani imajo pravico do enega brezplačnega oglasa do 20 besed v tekočem letu, vsako nadaljnjo besedo pa plačajo po veljavnem ceniku za splošne oglase.

Cene reklamnih oglasov: cela stran na ovitku 5.000,00 din, v sredini 4.000,00 din, pol strani 2.000,00 din, četrt strani 1.000 din. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo je 10 odstotkov, za 6- do 10-kratno objavo 20 odstotkov, za celoletno objavo 30 odstotkov. Cena splošnih oglasov je 7,00 din za besedo, enaka cena velja tudi za osmrtnice, ki presegajo 40 besed.

Številka dinarskega žiro računa pri SDK v Ljubljani je: 50101-678-48636.

Po mnenju Republiškega komiteja za informiranje (421-1/74) spada revija Slovenski čebelar med strokovne revije, ki so oproščene plačila temeljnega prometnega davka (Ur. l. RS, št. 7, 22. 2. 1991).

Tiska Tiskarna KURIR Ljubljana, Ljubljana, Parmova 39
Rokopisov in nenaročenih fotografij ne vračamo.

DALMEX

centrala (058) 365-788
direktor (058) 365-788
komercijala (058) 365-577
trgovine - veneta (058) 365-868
telefax (058) 365-567
telefax (058) 365-833
žiro račun: 34400-601-448

društveno poduzeće za proizvodnju i konfekcioniranje poljoprivredno-prehrambenih, kemijskih, farmaceutske i drugih proizvoda, promet robe na malo i veliko i vanjsku trgovinu sa p.o.

SPLIT
Put TTTS-a

proizvajalec zdravil za čebele Vam nudi naslednja znana in učinkovita zdravila:

VARODAL

- zdravilo v obliki ploščic za zdravljenje varoze čebel

APIAKARIDIM

- zdravilo za zdravljenje varoze z dimljenjem čebel

VAROLIK

- zdravilo za zdravljenje varoze. Je tekočina, ki jo uporabljamo za dimljenje (s pomočjo lističev) ali za škropljenje čebelje družine

NOZECID

- zdravilo za preprečevanje in zdravljenje protozocurnih infekcij prebavnega trakta pri nozemozi čebel

ASKOCIDIN

- zdravilo za zdravljenje poapnele zalege, ki ga uporabimo v panjih

FORTE

- multimineralni tonik. Poveča odpornost čebelje družine, njeno produktivnost in ugodno vpliva na povečanje zaleganja matice

CERANA

- sredstvo za zaščito satja pred voščeno veščo

Točna navodila o uporabi posameznega zdravila so priložena vsakemu zdravilu. Zdravila za čebele lahko naročite, ali skupno v okviru čebelarstva društva s popustom, ali pa jih lahko kupite tudi v vseh specializiranih trgovinah.

Vse informacije lahko dobite tudi po telefonu: (058) 365-788, 365-868, telefax: 365-833.

»DALMEX« Split, Put TTTS-a b.b.